

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 19 (695) • 1963 m. GEGUZĖS — MAY — 9 d.

10¢

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. W., TORONTO 3, ONT., CANADA

TEL. 368-6813

Skausme mylėsi...

L. IMBRASIENĖ

Krikščionybės šviesoje motinystės vaizdas iškyla su gražiomis dorybių gelėmis: meile, rūpesčiu, auka, savęs išsižadėjimu. Tačiau kancija bei skausmas, tas neatskiriamas motinystės palydovas, dagiu perpina kvapniųjų gėlių puokštę, tarsi liudytojas Kūrėjo pratarčias: "Skausme mylėsi ir meilėje kentėsi..."

Lietuvės motinos kelias vargingas ir dygus. Kentėjusi prie spaudos nedalia, su didžia meile ir auka vedusi savo vaikus dorybės takais, išaugino dvasios galiūnų kartą. Tiesos meilėje užsi-grūdinę sūnus sukilo prieš pavergėją, iškovodami laisvę savo pavergtai tėvynei. Atsikvėpė motinos krūtinė ir pradžiugo suvar-gusi širdis, pajutusi gaivinanti laisvės dvelkimą.

Tačiau neilgai ji tesidžiaugė šia laiminga permaina. Nepri-klausomybės laikotarpis motinai buvo lyg ta palaiminta pastogė, kurią po trumpo poilsio turėjo palikti dar sunkesniai vargai ir kancija. Sibiro tremties, mirties ir kancijos kelyje žustanti moti-nos dvasia pasipuošė gilaus tikėjimo ir vilties gelėmis. Atsidavusios Dievo valiai ir kantriai sunkią našta nešančios motinos pa-veikslas liks įamžintas lietuvių istorijoje, kaip stiprybės ir aukos pavyzdys ateinančioms kartoms.

Lengvesnė tremties dalis teko motinai, pasirinkusiai Vakaru pasaulio laisvę. Pakėlusį nevieną sunkų bandymą, galiausiai su džiaugsmu išgyveno taip stropiai puoselėtos vilties išsipildymą: gyventi be baimės, laisvėje.

Ir taip gera buvo bent laikinai primiršti praeityje likusius sunkius ir skaudžius išgyvenimus ir visa siela atsiduoti naujiems, dar neišbandytiems džiaugsmams. Ilgainiui pajutome, kad dvasia pradeda apkerpėti, ir garbingosios motinystės puošnūs paveikslas apsinesti modernizmo sukeltomis dulkėmis. Dažnai lengva širdimi iškeičiame taip kruopščiai ir su meile puoselėtas vertybes į pagoniško pasaulio siūlomus pakaitalus ir ne juste neįjuntame sąžinės priekaišto, nes mūsų dvasią jau perdaug giliai palietė libe-ralinio materializmo pagimdytos apraiškos. Ir vysta neprižiūrimos tos gražiosios dorybės gėlės, netekdamos savo viliojančios kvap-ties.

Tačiau niekad nėra vėlu susirūpinti. Motinos Dienos proga susimąstykime ir pagalvokime, kaip galėtume nušluostyti tas sve-timas dulkes nuo taip brangaus mums motinystės paveiklo, pasi-zadėdamos jį saugoti ir laikyti škaistų, kad su pasididžiavimu ga-lėtume jį, kaip didžiausią turtą, perduoti mūsų vaikams.

Gyvename laikus, kai žmogaus valia, pajutusi perdidelę lai-svę, dažnai pasirenka netinkamą kelią, vedantį į sunykimą. Aplinka, kurioje gyvename, dažnai žaloja mūsų jaunimo dvasią, ir netinka-ma įtaka bei blogas pavyzdys nukreipia nevieną pavojainga linkme. Nors turime savas bažnyčias, organizacijas, mokyklas, tačiau lietu-vei motinai turėtų rūpėti pareiga atgaivinti savo šeimoje tą mums visiems taip gerai žinomą vargo mokyklą, kurioje vaikas stiprėtų ir augtų Dievo malonėje ir savo tėvynės bei artimo meilėje.

Rūpinamės daugeliu dalyku, planuojame vis modernesnius, patogesnius butus, renkames vis geresnius rajonus, bet ar paga-lvojame apie dabartinę mūsų šeimų paskirtį? Ar tie modernūs bu-tai duos geresnės šeimos, geriau išauklėtus vaikus, geresnius lietu-vingus? Kaimietės mūsų motinos išaugino puikių žmonių ir lietuvių visai klučiuose namuose bei butuose. Dabarties motinų pareiga tad panaudoti geresnės sąlygos geresniai vaikų auklėjimui ir sudaryti lietuvišką nuotaiką.

"Gal šiandien nedėgime televizijos? Paskaitysime knygutę?"

Gerai, mamytė! Paskaityk man tą pasakėlę, kurią aną kartą pradėjai."

Motina paima V. Krėvės raštų tomą, atverčia ties "Gilšę" ir pradeda skaityti. Vaikas, prisiglaudęs prie motinos, žydriomis aku-tėmis seka verčiamas knygos lapus. Štai, ir paskutinis.

"Mamytė, kokia graži pasakėlė! Ji man patinka..." — džiaug-smu švyti jaunas veidas.

Yra vilties, tik jauskime pareigą ir negailėkime pastangų. Tremtyje mūsų lietuviško atžalyno laimingos ateities laidas — stipri šeima, kurios širdis — motina — pajėgia suprasti ir išpildyti garbingos motinystės uždedamas pareigas.

Kas nauju Kanadoje?

Mažiausias bedarbių skaičius buvo Ontario provincijoje — 5,8 % visos darbo jėgos; Pajūrio provincijoje — 15,3%. Kvebeke — 11% ir Br. Kolumbijoje pra-ėjusią žiemą buvo 8,5%.

Dabartinė vyriausybė paskel-bė, kad ruošiamas stipendijų pla-nas studentams, pagal kurį kas metai bus duodama 10.000 sti-pendijų po \$1000.

Pajamų mokesčių įstaiga pra-neša, kad šiais metais "income tax" blankų užpildytojai padarė daugiau klaidų, negu betkada anksčiau. Tai įvykė dėlto, kad š. m. buvo reikalinga atskirti ir išrašyti mokesčių feder. ir provinci-nei valdžiai. Dar komplikutes-nis užpildymas blankų buvo tiem, kuriems reikėjo mokėti mo-kesčius nuo didesnės sumos ne-gu \$3000. Blankai buvo tikrina-mi elektronine mašina, kainuo-jančia \$2,5 mil.

Kanada protestuoja prieš JAV vyriausybės norimus įvesti su-varžymus savo gyventojams, ku-rie kaip turistai lankosi kitose kraštuose. Amerikiečių turistai yra vienas didžiausių Kanados pajamų šaltinių.

Kreditistų partija rinkimuose daugiausia palaikė žemo išla-vinimo balsuotojai. Iš turinčių augstąjį mokslą 50% balsuoto-

ju balsavo už liberalus, 31% už konservatorius, 11% už NDP ir tik 8% už kredisitus.

Visiem kabineto ministeriam buvo įsakyta turėti savo padė-jus arba sekretorius, kurie mo-kėtų anglų ir prancūzų kalbas. Otavoje valdžios tarnautojams įvedami prancūzų kalbos kursai.

Seima, kaip auklėjimo institu-cija, jau nebeegzistuoja — to-kius nuomones priėjo kairurie sociologai. Esą socialinė pagalba reikalinga pirmoje vietoje šei-moms. Tėvai nebetrūti laiko vai-kams. Auklėjimą atliekanti tele-vizija, jaunulius "gėnges" ir gat-vė. Toronto teisme išteisintas jaunuolis, peiliu nudūręs drau-gę ir iki teismo metus su vir-šum praleidęs kalėjime, teisėjo buvo paklaustas, kas jį prie to privėdė. J a u n u o l i s atsakė: "Hanging around the corners". Namuose nebuvo nei drausmės, nei šeimos nuotaikos.

Kredito unijom daromas spau-dimas iš įvairių finansinių b-vių. Royal Commission on Taxation — finansų b-vės įteikė referen-dumą, reikalaujamos apdėti mo-kesčiais kredito unijas ir suvar-žyti jų veiklą.

Zvejai ir medžiotojai, kuriu dauguma atvyksta Kanadon iš JAV, išleido 1962 m. įvairiem reikmenim, reikalingiem jų sportui, \$275 mil.

Eini Tu pavergta — nenugalėta,
Nuliūdusi tikrai — nenusiminus.

Zinodama, kad tavo veida lėta
Nelaimės augština, vargai dabina...

Jonas Aistis

Ir mirusius gabena Sovietijon

J. GRIKIS
Mūsų korespondentas Švedijoje

Pabaltiečių politiniai emigran-ai Vakaruose — didelė raktis so-vietams. Štai kodėl visomis prie-monėmis siekiama jų sugrąžini-mo. Susigrąžinti beglyius gyvus ar mirusius — toks dabartinis sovie-tų užsiuimimas. Tam, aišku, rei-kainga užsienio talka. Ir jį atsi-randa.

Labai nemaloniai nuteikė ir su-kelė protestų bangą Švedijos vy-riausybės nutarimas išduoti šie-mie krašte mirusio ir palaidoto latvių dirigento Teodoro Reiterio palaikus. Toji žinia ypatingai su-kele laisvųjų pabaltiečių pasipik-tinimą. Itakingasis "Dagens Ny-heter" savo ruožtu pastebėjo, jog tai pirmas kartas per 150 metų, kad Švedija išduoda mirtinguo-sius palaikus pabėgėliu, įsiekioju šio-mie krašte prieglobščio nuo diktatūros.

Dirigento palaikai Latvion Teodoras Reiteris — žymus lat-vių dirigentas, dalyvavęs neprik-latvijos valstybinės operos steigi-mo ir jai ilgus metus vadovavęs, atsidūrė Švedijoje 1944 m. vasarą drauge su tūkstančiais kitų tau-tiečių. Tremtyje ligi savo mirties 1956 m. jis reikšėsi kaip pirmae-lis pabaltiečių kultūrininkų jėga.

Jo paskutinė valia buvo pakei-davimas, kad jo kūnas nebūtų su-degintas ir kad jo vadovaujamo choro nariai jo palaikus pasiimtų drauge, jeigu ateityje jiems tektų sugrįžti į laisvą Latviją. Iki to lai-ko velionis pageidavo išlėsti ge-riau po žalia Švedijos vėliava, ne-gu po sovietų raudonomis vėlia-vomis.

Sūnaus vardu Jau 1958 m. sovietai kreipėsi į Švedijos užs. r. ministeriją ir rei-kaavo, kad Reiterio palaikai bū-tų pervežti į Rygą. Pagrinda tam reikalavimui davė velionies sū-naus, taip pat dirigento, grįžimas okupuotai Latvijon. Nors laido-tųjų metu tas pats sūnus buvo pavesd chorui pasirūpinti tėvo paskutine valia, dabar jo vardu sovietai rėmė savo reikalavimą.

Pradžioje tas reikalavimas šve-dų buvo atmestas. Pernai pavasa-rį, galop, buvo padaryta nuolai-da, tačiau su tuo nesutiko vėlio-

nies paskutinės valios vykdyto-jai — jo choro dalyviai. Galutini sprendimą sovietų naudai nese-niai pranešė Švedijos vidaus r. ministerija. Advokatas, kuriam neva sūnaus vardu buvo patikė-tas išgavimo reikalas, spaudai pa-reiškė, jog tokį vyriausybės nuta-rimą reikia laikyti... mirusiojo valios gerbimu. Mat, ligi to lai-ko, kol Latvija tapsianti laisva, bal-zamuotas kūnas galėtų neišsila-kyti ir sudarytu kliūtį perkėlimui... Kad prieš velionies valią žalia vėliava pakeis raudonos vė-liavos, toji aplinkybė juristo logi-kos nesudrebino.

Latvių nuomone, Reiterio pa-laikų perkėlimas sovietiniam re-žimui svarbus propagandiniu at-žvilgiu. Drauge reikišiamas susirū-pinimas, jog dabar galima tikėtis daugiau panašių reikalavimų, ku-riuos sovietai gali kelti, pasinau-dodami tėvynėje pasilikusių gi-mininių vardu. Niekas nėra tikras, jog jei ne gyvas, tai miręs nebus išduotas sovietams.

Švedų spauda "Dagens Nyheter" atkreipė dė-mesį, jog Reiterio atvejis, pirmas tokios rūšies, nesudarytų naujos žalingos taisyklės, kuri sukelitų prieglobstį gavusiųjų pabėgėlių nerimą.

Sprendžiant iš šio atvejo, šve-dijos vyriausybė tolydžio linkusi nuolaidžiauti sovietams. Malonu pastebėti, jog tokios nuotaikos faktiškai svetimos plačiajai visu-meinei, ypač akademiniam jau-nimui.

Švedų spaudoje daug dėmesio sulaukė byla, kurios centre atsi-dūrė jaunas Lundo un-to sociolo-gijos studentas Leif Persson. Ko-vo 20 d. pakeliui iš Sassnitto į Berlyną jis buvo suimtas R. Vo-kietijos organų ir išlaikytas 36 pa-ras kalėjime. Nors šios kelionės metu jis negabeno jokių pasu, kaip buvo kaltinamas, tačiau jau nustatyta, kad jis buvo išduotas ir sekamas.

Didelė staigmena buvo jo stai-gus paleidimas po to, kai kaltina-masis surežisuotoje spaudos kon-ferencijoje perskaitė viešą prisi-pažinimą. Iš jo paaiškėjo, kad 1961-1962 m. Lundo studentų bū-relis palaikė ryšius su Vak. Ber-lyno studentais "teroristais", pa-rūpino jiems apie 50 švedišku pa-sų, kurie buvo naudojami gelbs-tinti pabėgėlius. Švedų organai da-bar tą dalyką tiria.

Itariamais studentais

Iki šiol Rytų Vokietijos orga-nai nepaleido nė vieno suimtojo be teismo. Kodėl tokia ištisai pa-daryta Perssonui? Jo artimas draugas pareiškė: "Jie mano iš-gavę iš jo viską, ką jis žinojo, to-dėl daugiau nebereikalingas". Ta-čiau neabejotinai veikė ir švedis-ko visuomenės nuotaikos. Rytų Vokietijos režimui labai rūpi pa-laikyti kiek galint geresnius san-tykius. Tuo tarpu švedų dešiniųjų studentų sąjunga Stockholm la-bai griežtai protestavo. Ji net bu-vo pasiuntusi R. Vokietijos vie-daus r. ministeriui tikrą ultimatu-mą, kad jis per 10 dienų atsakytų į raštą, kurio nuorašus gavo rusų, lenkų ir čekoslovakų kompartijų centro komitetai.

Pavienio bejėgiškumas

Komentuodamas Lundo stu-dento atvejį, "Dagens Nyheter" pastebėjo, jog žmones tik dėlto bėga iš Rytų Vokietijos, kad jie neišlaiko komunistų diktatūros, kur jiems išplėstos pagrindinės žmogaus teisės. Palyginus beglyi-laisvės troškimą ir su tuo susijusius didelius pavojus, tokie taria-mi nusikaltimai, kaip Leif Pers-sono, esą visai nereikšmingi. Bū-tų šlykštų juos pasmerkti. Prie-šingai — rašo "DN" — tas stu-dentas nusipelnė pagarbos.

Pagarba jam priklausančių ir už-tai, kad kėlėta savičių buvo slap-tai kalintas ir tardytas. Paskui iš-to padaryta didelė melodrama, kur nežinia, kiek tiesos, kiek me-lo. Ir toks Leif Persson, laikraščio žmogaus bejėgiškumo diktatūri-nės valstybės mašinerijoje.

Savaitės įvykiai

TARP DOMINIKONŲ RESPUBLIKOS IR HAITI KILUSI ITAMPA IKAITO IKI SPROGIMO. Dominikonų respublikos prez. Bosch isakė savo kariuomenai vykti į Haiti pasienį ir laukti isakymo pulti. Dalinių vadams paskelbė laiška Haiti kariuomenės va-dui kviesdamas nesipriešinti tuo atveju, jei prasidėtų puolimas. Haiti prez. Duvalier staudia prieš savo opoziciją ir nenori išleisti jos vadų, prisiglaudusių Dominikonų resp. ambasadoje. Konflikte tarpininkauja Amerikos Valsybių Organizacijos komisija. Kadangi jai nelabai sekasi, bandoma kreiptis į JT Saugumo Tarybą. JAV kariniai laivai patruliuoja netoli Haiti sostinės Port au Prince ir Puerto Rico. Ten gyvena apie 1000 JAV piliečių.

Italijos rinkimų galutiniais duomenimis kr. demokratų partija gavo 260 atstovų iš 630; turėjo 273 buvusiam 596 atstovų parla-mente; balsų skaičius krito iš 42,4% iki 38,3%. Nenni socialistai ga-vo 87 atstovus arba 14% balsų. Komunistai gavo 166 atstovus, t.y. 25,3% balsų (apie 7,5 mil. balsuotojų); anksčiau jie turėjo 140 at-stovų. Nenni socialistai žada savo paramą Fanfanui ir toliau. Nori patekti vyriausybėn ir komunistų atstovai.

N. Gvinėja, buvusi Olandijos kolonija, turinti 700.000 puslau-kinių papuasų, jau perėjo indone-zijos zinion. Vietiniai gyventojai turės referendumą, kuriame ga-lės pasisakyti dėl savo tolimesnės ateities: būti nepriklausomais ar priklausyti Indonezijai.

Pakistane didėja nerimas dėl ginklų, siunčiamų Indijai. Siun-cia tuos ginklus Amerika, Angli-ja, Kanada, kad Indija būtų pajė-gi atsispirti prieš raudonąją Ki-niją. Pakistanas turi teritorinių ginčų dėl Kašmiro su Indija ir to-dėl Pakistanas susirūpinęs Indi-jos stiprėjimu.

Alžerijos Ben Bella vis įgauna daugiau valdžios. Jau dabar, at-sistatydinus 5 ministeriams, jis jas perima, be to, valdo ir pačią valdanciąją partiją.

Sov. Sąjunga apdovanojo Leni-no taikos premija Maii prez. Mo-dibo Keita ir Graikijos komunistų vadą Glezos.

JAV restoranai dažnai atsako nepatavimais, JT saugumo kon-ferencijoms, kuriose diskutuojama valstybių atstovams, kaip tai at-sitiko su Liberijos ambasadorium Niujorke. Raleigh viešbutis atsi-sakė patarnauti savo kavinę juo-diesiems ambasadoriams.

Prancūzija, pagal naują susita-rimą su Alžerijos valdovais, su-tinka atitraukti savo kariuomenės igulas anksčiau nustatytą laiką, t.y. ligi 1965 m. liepos 1 d.

JAV sekr. Dean Rusk lankėsi Indijoje, kur tarėsi dėl Kašmiro ginčo. Buvo ir Jugoslavijoje, kur matėsi su Tito ir užs. r. min. Po-povič.

Egipto Nasseris lankėsi Alžeri-joj, kur tarėsi su premjeru Ben Bella. Derybos eina dėl Alžerijos prisijungimo prie bendros arabų valstybės, kuriai jau priklauso Egiptas, Irakas ir Sirija.

Niujorko gubernatoriaus Rocke-feleris vedė antrą kartą. Prieš-metus jis persikyrė su savo žmo-na, o perėitą savaitę jis vedė irgi persikyrusią su savo vyru, taigi gyvenaš. Murphy. Dabar respubli-konų partija gvyai svarsto klau-

A.A. DR. J. LEIMONAS

Geguzės 4 d. 5.30 v.v., Bosto-ne mirė žymusis veikėjas dr. Juo-zas Leimonas. Sekmadienį rengė-si vykti į Putnamą skaityti pa-skaitos ateitininkams, bet staigi mirtis sukrizavo visus planus. Velionis yra gimęs 1900 m. rug-pjičio 23 d. Daugirdiškes dvare, Gudelių vlsč. Marijampolės apsk. Buvo dvaro kalvio sūnus. Lietu-voš un-te studijavo teisę, o politi-nius ir ekonominius mokslus — Šveicarijos Friburge, kur parašė disertaciją apie Lietuvos savival-dybes. Savo mokslines žinias jis ypač panaudojo visuomeninei veiklai. Jo vadovaujama katalikiš-ko jaunimo "Pavasario" federaci-ja išaugo į didžiulį sąjūdį. Be to, jis dalyvavo Pasaulio lietuvių s-gos valdyboj, domėjosi išeivijos problemomis ir su paskaitomis lankė JAV lietuviu kolonijas. Ku-ri laika su dr. E. Turausku reda-gavo dienraštį "Ryta". Už veiklą su pavasarininkais 1932 m. tuo-metinės Lietuvos valdžios, drau-gė su prof. J. Eretu ir prof. P. Dovydaičiu, buvo nubaustas 3 mėn. kalėjimo ir buvo išlaikytas 6 savaites.

Velionis aktyviai reikšėsi ir tremtyje, ypač Bendruomenėje Pasak Liet. Enciklopedijos, jo

siūna — ar Rockefelleris dar tinka būti respublikonų partijos kandi-datu ateinančiais metais į Ameri-kos prezidentus.

Vak. Berlyno burmistras Willy Brandt, nesėkmingai kandida-tavęs Vokietijoj ir kanceliyrus, da-bar jau vėl rengiasi rinkimams, kurie vyks 1965 m. Dabar buve provinciniai rinkimai įvairiose Vokietijos dalyse davė socialde-mokratams daug laimėjimų, taigi ir vilčių feder. rinkimams.

Geguzės pirmoji Maskvoje pa-minėta labai iškilmingai su visais diplomatiniais atstovais ir para-dais. Siemet šioje jų šventėje vy-ravo Kubos diktatorius F. Castro. JAV ambasadorius nedalyvavo. Castro panaudojamas propagan-dai prieš raud. Kiniją ir paverg-tasias tautas.

Klaipėdai vyks geguzės 1 dienos proga išdalin savo gyven-tojams ekstra porcijas mėsos ir kiaušinių.

Maskvoj parada priimant kal-bėtojas Sen. Seimono krak'o apsaugos ministeris Malinovskis. Jis ap-kaltino Ameriką varant provoka-cinę politiką ir tuo provokuojant atomini karą. Esą Amerika kliu-danti Rusijai siekti taikių tikslų.

Austrijos prezidentu išrinktas dr. Ad. Schaefer, socialistų parti-jos žmogus, už kurį balsavo 55,4 % balsuotojų. Katalikų kandida-tas dr. Julius Raab gavo 40,6% balsų. Austrijon nuo 1955 m. val-do socialistų ir katalikų koalici-ja. Komunistai parlamente neturi nei vieno atstovo iš 165 atstovų katalikai turi 81 atstovą, socialis-tai 76; dešiniųjų partija 8.

Britanijoj nesibaigia istorijos su sovietų šnipais. Dabar su-gautas Martelli. Jis yra laikinai paskolintas britams Europos Ato-minės Energijos b-vės. Smulkes-nių žinių dar neduodama.

MIRE LATVIJOS ATSTOVAS

Balandžio 29 d., 6.45 val. v., Londone, Britanijoj mirė Karlis Zarins, nepriklausomos Latvijos atstovas ir diplomatinės tarnybos užsienyje šefas.

pasūlymu buvęs priimtas ir ben-druomenės vardas. Gyvendamas JAV veikė su vyčiais ir redagavo ju žurnalą "Vytis". Už nuopelnus Lietuvai turėjo Gedimino ordina, o už pasidarbavimą katalikiškoj veikloj — šv. Gregoriaus ordina.

Taip dar vienas didžio lietuvi-o kapas išvežiojo liudys ryžtingą tautos kovą praeityje ir dabar-ti.

"Laisvoji Europa" neįsileidžia

"Laisvosios Europos" radijas, kuriuo naudoja visi eilė tauty-bių, ir toliau neįsileidžia pabaltie-čių. Bendrasis Amerikos pabaltie-čių komitetas dar kartą buvo kreipėsi į Baltuosius Rūmus. Jų pra-šyma buvo pažadėjęs remti ir Laisvosios Europos Komiteto pir-mininkas J. Richardson, bet ats-kykimas atėjo neigiamas. Jis bu-vo gautas iš Valstybės Departamen-to su pareigūno Richard H. Davis parašu. Jame sakoma, kad "Lai-svoji Europa" yra privati organiza-cija. Pabaltiečių transliacijos esančios sutelktos "Amerikos Balse", ir dabartinėje būklėje ne-są pagrindo to keisti.

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Redaktorius: K. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas
Metinė prenumerata \$5, pusmetinė — \$3. Rėmėjo metinė prenumerata \$10
Skelbimui ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. Catholic Cultural Society of Canada
Subscription rates: \$5 per year, \$3 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368-6813

Neatsargūs priekaištai

Ar tai nuolaidumas komunizmui?

P. STRAVINSKAS

Papiežiui Jonui XXIII priėmus specialioje audijencijoje Chruščiovo žentą su žmona, laikuriose mūsų spaudoje pasigirdo balsų, smerkiančių Bažnyčią dėl neva jos „nuolaidų komunizmui“, dėl noro „susitaikyti su komunizmu“.

Tie Bažnyčią smerkiantieji ar jai priekaištaujantieji balsai, žinoma, nėra piktos valios, o tik, sakytum, neatsargūs. Jie iš esmės neteisingi.

Bažnyčia, kaip matysime toliau, jau antras šimtas metų kietai ir neatlaidžiai kovoja su komunizmu. Ji ir šiandien gali keistai tiktai savo kovos taktiką, bet ne atsisakyti nuo pačios kovos.

Pateiksime čia laikuriuos, tiktai gražu ne visus, Bažnyčios kovos su komunizmu faktus.

1. Prieš 118 metus (1846), taigi dar prieš komunistų manifestą (1847) paskelbimą, popiežius Pijus IX savo enciklikoje *Qui pluribus* pasmerkė komunizmą, kaip radikalijai prieštaraujantį Bažnyčios skelbiamam doros mokslui ir josios atstovaujamajam natūralinei teisei. Enciklikoje popiežius pasauli perspejo, kad, jei tas komunizmo mokslas bus kada įgyvendintas, tai „iš visos teisės, iš visu institucijų, iš visos nuosavybės ir iš pačios žmonių bendruomenės bepalikis tiktai griuvėsiai“.

2. Prieš 99 metus (1864) tas pats popiežius įtraukė komunizmą į *Modulius* doktrinų sąrašą. *Syllabus* ir tuo būdu pasmerkė jį neatsakiamai, ex cathedra Petri.

3. Prieš 85 metus (1878) Leonas XIII savo enciklikoje *Quod apostolici muneris* pavadavo komunizmą, kaip mirtį nešančią marą (latifera pestem), „kuris slenkia žmonijos sąnariais ir išstato ją didžiausiu pavojun“ („quae per artus intus humane societatis serpit, eamque in extremum discrimen adducit“).

4. Prieš 72 metus (1891) tas pats Leonas XIII savo enciklikoje *Rerum novarum* pasmerkė ko-

munizmą, kaip socialinę doktriną, nesuderinamą su teisingumu ir žmogaus prigimtimi. Popiežius visus išpėjo, kad komunizmas niekada darbo klausimo patenkina-
ma neįsprendęs; kad jis savais metodais darbininkų klasei nepadės, o tik tiki pakenks; kad darbininkai gali patenkinti tiktai Bažnyčios skelbiamąsias krikščioniškas socialines mokslas, kuri popiežius ir išdėstė enciklikoje „*Rerum novarum*“.

5. Prieš 33 metus (1930) Pijus XI savo specialiu laišku (visai žmonijai) atkreipė laisvojo pasaulio dėmesį į šiuos popiežius, kurie visus išpėjo, kad komunizmas niekada darbo klausimo patenkina-
ma neįsprendęs; kad jis savais metodais darbininkų klasei nepadės, o tik tiki pakenks; kad darbininkai gali patenkinti tiktai Bažnyčios skelbiamąsias krikščioniškas socialines mokslas, kuri popiežius ir išdėstė enciklikoje „*Rerum novarum*“.

6. Prieš 32 metus (1931) Pijus XI savo encikliką *Quadragesimo anno* paminėjo Leoną XIII enciklikos *Rerum novarum* 40-ties metų sukaktį, atnaujino Bažnyčios mokymus socialiniam gyvenimui patobulinti ir kartu vėl pasmerkė klaidingą, su prigimtinė teise ir Bažnyčios skelbiamuoju doros mokslu nesuderinamą komunizmo socialinę doktriną.

7. Prieš 26 metus (1937) tas pats popiežius paskelbė specialią komunizmui (jo dabartinėje formoje) pasmerkiančią encikliką *Divini redemptoris*.

8. Prieš 2 metus (1961) Jono XXIII paskelbtoji enciklika *Mater et magistra* suglaustai pakartojo, paryškino ir šių dienų sąlygomis pritaikė enciklikų *Rerum novarum* ir *Quadragesimo anno* socialinės doktrinos principus, nesuderinamus su klaidinga komunizmo doktrina.

Akivaizdoje tu visu faktų supaprastinimu mūsų Motinos Bažnyčios mokymus ir nedarykime jai nuolatines skriaudas savo neapgalvotais (tegul ir nepiktos valios) kaltinimais.

Maldos bei atgailos diena

Gegužės 13 diena yra viso pasaulio Maldos ir Atgailos Diena už nusidėjėlių atsitvertimą ir Lietuvos laisvę.

Siemiet gegužės 13 d. minime lietuvių tautos pasiaukojimo Nekalčiausiai Marijos Sirdžiai 12 metų sukaktį.

Sujunkime šį įvykį su lietuvių tautos pasiaukojimu Švenčiausiajam Jėzui Sirdžiai, kuriai buvo 1934 metais paaukota visa lietuvių tauta. Fatimoje taip pat viena Marijos regėtoja Jacinta kalbėjo: Švenčiausioji Jėzaus Sirdis nori būti garbinama kartu su Nekalčiausiaja Marijos Sirdimi.

Abu įvykiai rodo didelę lietuvių tautos meilę ir prisirišimą Kristui ir Marijai, nežūrint kokiame varėje ir kokiose sunkiose sąlygose ji bebūtų.

Tad tebūnie mums pavyzdžiu Sibiro lietuvių maldos; jos,

kentėdamos alkį ir vargą, prašė Augščiausiąjį ne keršto ir savo priešų sunaikinimo, bet jų atsitvertimo malonės ir laisvės atkainių kraštu.

Marija Fatimoje taip pat pakartotinai kvietė visą žmoniją melstis už nusidėjėlių atsitvertimą, garbinti Jos Nekalčiausią Sirdį ir sąžiningai atlikti savo pareigas.

Tad, mieli lietuviai, švesdami gegužės 13 dieną, kaip Maldos ir Atgailos Dieną už nusidėjėlių atsitvertimą ir Lietuvos laisvę, kelkime širdis į Dievą ir prašykime Viešpatį ne pasmerkimo, bet atsitvertimo malonės mūsų priešams, Lietuvai laisvės ir visai žmonijai tikrosios taikos.

Kun. Alb. Kontautas
Mėlynosios Armijos Lietuvių Sąjūdžio Dvasios Vadas

Specialiai "Tėviškės Žiburiams"

Laisvės sutemos ir nauji politiniai vėjai

1. Esate atšventę 70 metų amžius sukaktį. Kaip atrodo Jums nuolaidų gyvenimo kėlis? Ar darbini perspektyvos? Kurie diplomatiniai laimėjimai ir pralaimėjimai pasiliko neužmirštami?

— Tos rūšies sukaktys, ypač kai jos viešai pagarsinamos, nėra malonios, nes jos palieja tų asmenų gal ir prieš laiką sendina. Žiūrėdama į nuteitą gyvenimo kelią, raminausi bent tuomi, kad neveltui gyventi, kad beveik visą savo gyvenimą buvo ir tebėra paženklinas tarnavimu savo tautai ir savo valstybei ir kad man buvo skirta aktyviai ir atsakingose pareigose dalyvauti Lietuvos valstybės kūrime, jos gyvinių problemų sprendime, o dabartinį laisvės sutemos metų aktyviai dalyvauti kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės atstatymo. Iš mano diplomatinės karjeros neužmirštami paliko šie laimėjimai: a. Sveicarijos, pirmosios Europos valstybės, po kaizerinės Vokietijos, pripažinimas Lietuvos de jure man esant dar visai jaunam Lietuvos diplomatiniam atstovui Berne; b. suformalinimas Lietuvos santykių su Vokietija ir ypač sienų sutarties pasirašymas 1928 m.; c. visos konfliktų su Lenkija dėl Vilniaus fazės, kuriose aš aktyviai dalyvavau ir kurios baigėsi Hagos Tarptautinio Teisingumo Teismo 1931 m. sprendimu; d. Klaipėdos krašto susijungimo su nepriklausoma Lietuva diplomatinės peripetijos ir konvencijos pasirašymas 1923-1924 m.; e. Klaipėdos byla Hagos teisme 1932 m.; f. išsiderėjimo iš Anglijos vyriausybės patenkina-
mos bekonos kvotos Lietuvai ap-
linkybė 1933-1934 m.; g. pasirašymas Londone su sovietų už-
reikalų komisaru Litvinovu Agre-
sorius Apatrimo Konvencijos 1933 m. iš pralaimėjimų, ar teisingiau nesėkmių galėčiau sumi-
nėti: a. neutraliosios zonos su Lenkija, nežūrint mano griežto priešinimosi, panaikinimą ir de-
markacijos linijos pravedimą —
Tautų Sąjungos tarybos nutari-
mas 1923 m. vasario mėn. Pary-
žiuje; b. dervos su Lenkija dėl
miško plukdymo Nemuno upe 1925 m. Kopenhagoje, dėl kurių
nuvirt V. Petruolio ministerių ka-
binetas. Žinoma, smulkesnių lai-
mėjimų ir pralaimėjimų ar ne-
sėkmių buvo ir daugiau, tačiau
visas juos negi šia proga išvar-
dinsi.

2. Vadovaujate Lietuvos Laisvės Komitetui. Girdėti balsų, kad jo darbas ketinamas slautinti. Ar tai pagrįsta informacija? Jei taip, kaip toli sieks tas slautinimas ir ar jis nereikš likvidavimo?

— Ir praeityje, biudžetiniams metams, kurie čia prasidėjo su liepos 1-ja diena, artėjant, kildavo pas mus įvairūs reformų klausimai, nes jei organizacijos ir veiklos požūriu Lietuvos Laisvės Komitetas yra savaimingas politi-
nis organas, tai jo veiklą, ypač veiklos apimtį, sąlygoja gauna-
moji iš Laisvosios Europos Komite-
to (Free Europe Committee), privačios amerikiečių organizaci-
jos, pinigine parama. Šiais me-
tais tos organizacijos planuojamo-
ji reforma gresia giliau palieti
visu 9 Centro ir Rytų Europos
valstybių tremtinių organizaciją.
Yra užsimita kiek duosniau remti
bendrą tremtinių politinę orga-
nizaciją — Pavergtųjų Europos
Tautų Seimą — tautinių komitetų
sąskaiton. Nors tuo klausimu pa-
sitartimai tebevyksta, tačiau yra
grėsmė, kad bus remiamas mažes-
nis Komiteto narių skaičius ir kad
bus žymiai sumažinta parama Ko-
miteto veiklai. Formaliai ir iš es-
mės Komiteto sudėtis ir struktū-
ra nepasikeis, nebent dėl refor-
mos vienas kitas asmuo pats ne-
norėtų palikti Komiteto nariu. Ta-
čiau tokia galimybė yra labai abe-
jotina.

3. Visuomenėje kilo susirūpinimas dėl JAV vyriausybės galimo posūkio į visų tautinių grupių poli-
tines veiklos nerėmimą ar net
varžymą. Kiek yra pagrįstas toks
susirūpinimas ir ar tokia JAV vy-
riausybės laikysena derintusi su
bendrąja politika pavergtųjų tau-
tų atžvilgiu?

— Toks susirūpinimas, kiek jis
liečia tautines grupes ar organi-
zacijas apskritai, mano žiniomis,
bent šiuo momentu, neturi pa-
grindų. O kai dėl santykių su
tremtinių politinėmis organizaci-
jomis, tai pastarieji reiškiniai,
reikia manyti, yra kitejančios JA
V-bių politikos pavergtųjų valsty-
bių atžvilgiu, o gal tik taktikos
polaška išdava. Tremtinių nusi-
stąstymo, rvyto ir kovos su okupa-
cijais tatau nepakeis.

4. Dažnai girdime apie "Free Europe" sąjūdį JAV, jo radijo
stotį Europoje, kuri neisileidžia
baltiečių. Kuo grindžiama to-
kia diskriminacija ir ar daryta
žygį jai pašalinti?

— "Free Europe" radijo trans-

Min. Vaclovas Sidzikauskas

liacijos į Baltijos valstybes buvo pradėta organizuoti 1952 m. Ta-
čiau kaikas iš šalies išsišius, or-
ganizacija buvo tuoj sustabdyta ir
pakviesti jį transliacijų vedė-
jai atleisti. Tas žygis buvo aiški-
namas tuomi, kad Lietuvos, Latvi-
jos ir Estijos inkorporacijai į So-
vietų Sąjungą nesant JAV pripa-
žintai, Amerikos Balsas — Voice
of America gali lygiai laisvai kal-
bėti ir tu kraštų gyventojus, kaip
kad tai darytu Laisvosios Europos
Radijas. Tad esą būtų netikslinga
dvigubinti. Gyvenimo tikrovė pa-
rodė ką kita. Nesiliaujame dar-
bas pastangas gauti galimybę pa-
bėti ir pavergtąją Lietuvą per "Free
Europe" radiją. Tas mūsų pastan-
gas gražiai parėmė Bendrasis
Baltų Komitetas — Joint Baltic
Committee, kuriam šiais metais
vadovauja ALT pirmininkas Leo-
nards Šimutis.

5. PET Seimas kartas nuo kar-
to išeina į tarptautinę viešumą.
Ar jo įtaka pasiekia JAV ir kitų
kraštų politines viršūnes? Ar
kreipiama pakankamai dėmesio
Azijos-Afrikos kraštams?

— Mano atsakymas ir abu kla-
simus yra teigiamas. Pavergtųjų
Europos Tautų Seimas š.m. rug-
sėjo mėn. pradės savo dešimtają
sesiją. Per beveik dešimtį metų
gyvavimo ir veiklos metus jis gra-
žiai pasireiškė ir yra tapęs tam
tikru, kad ir kukliu, tarptautinės
politikos veiksmu. Su juo skaito-
si laisvojo pasaulio vyriausybės,
parlamentai, spauda. Pakanka pa-
brėžti, kad Seimas atstovauja be-
veik 100 milijonų sovietų pavergtų
europiečių, kalba už mūsų
nutildytas savo kraštuose tautas,
veikia jų vardu. PET Seimas veikia
netik JAV ir Kanadoje, bet
taip pat ir Europoje. Tai liudija
europinės PET sesijos ir dabartinė
visu 9 delegacijų PET Seime
pirmininkų iškyla į Europą, ir
Pietų Amerikoj ir Azijoj, Aust-
ralijoj bei Naujojoje Zelandijoj.

Pastaruoju laiku dideli dėmesį
kreipiam į naujas susikūrusias
Afrikos ir Azijos valstybes.

6. Kodėl Kanados iniciatyva iš-
kelti Pabaltijio ir kitų sovietinio
imperializmo kraštų pavergimą
Jungt. Tautos nerado ikišiol pa-
kankamai pritarimo JT atstovų
tarpe?

— Buvo keletas priežasčių. JA
V-bių ir Vakarų Europos valsty-
bių delegacijos laikė tą Kanados
ministerio pirmininko iniciatyvą
esant perankstyva, o Afrikos valsty-
bių atstovai pabūgo, kad toji
iniciatyva gali būti tik vakariečių
manevras, turis tikslą nukreipti
dėmesį nuo kolonizmo likvidavi-
mo juodajame žemyne. Jie ma-
no, kad pirmiausia baigti su va-
karietiškojo kolonizmo ir tik po
to susirūpinti sovietinio koloni-
zmo bei imperializmo ir JT charto-
je įrašytos laisvo apsisprendimo
teisės išplėtimu į Centro ir Rytų
Europą. Nežiūrint čia suminėtu
nuotauku, Jungtinės Tautos
gausėja balsai, smerkiantieji so-
vietų kolonizmą, ypač Baltijos
valstybes. Mes esame nusistatę
aktyviai veikti ir šio rudens JT
visumos sesijos proga. Tam prita-
rė ir neseniai Čikagoje įvykęs
mūsų politinių veiksmų pasitari-
mas.

7. Ar didiesiems bandant susi-
tarti visu frontu pavergtųjų kra-
stų klausimas nebus nustumtas to-
limai ateitį? Prileidus, kad di-
dieji susitar, kokioje būklėje at-
sidurtu sovietų pavergtųjų tautų
išlaisvinimas?

— Jau ir dabar įvykiai kituose
žemynuose nustūmė sovietų pa-
vergtųjų Europos valstybių bylą,
kuri yra politinių antrojo pasaulio
karo padarinių sutvarkymo ir tei-
singos bei pastovios taikos Euro-
poje įgyvendinimo problema, i
antrąją ar trečiąją eilę. Turiu pri-
spazinti, kad ir mes būkštauja-
me, kad vakariečių pastangos su-
stati su Kremliumi dėl vadina-
mojo šalto karo likvidavimo ir dėl
modus vivendi Berlyne gali vesti
į dabartinio politinio status quo
Centro ir Rytų Europoje užtesimą,
nors ir nelaukiant jo nei teisi-
ninkų nei bastovų. Mes tikimės
tačiau, kad sveikai suprasti lais-
vojo pasaulio interesus ir teisiniai
didžiųjų valstybių išpareigojimai
mūsų valstybių atžvilgiu vers va-
karietius būti atsargiais derantis
su Kremliumi. Laisvasis pasaulis
negali būti abejingas likimui ir
nuotaikoms šimto milijonų euro-
piečių, ištikimiausių savo sąju-
ninkų kovose su Kremliaus dik-
tatorių pasiūlymu užvaldyti vi-
są pasaulį. 1963. IV. 26.

STALINGRADAS

Paruošė VYT. KASTYTIS

Dvieju kraugerių kova

Kaimas eina

iš rankų į rankas

Stalingrado pakraščiuose fran-
tą laikantis vokiečių divizionas tu-
rėjo kovoti dėl kiekvieno kaimo,
kuris dažniausiai eidavo iš rankų
į rankas — vieną dieną jame bū-
davo vokiečiai, o kitą — sovietai.

— Vyrai, mums reikia užimti
kaimą! — tarė leitenantas Straub.
— Ka mes veiksime su tuo ne-
lemtu kaimu?

— Jį buvome užėmę prieš porą
dienų ir vėl atidavėme sovietams.
— Išakymas lieka įsakymu! —
nenusileido leitenantas. — Pasi-
vaikščiokimas mums išeis į svei-
katą. Dėl nuolatinio gulėjimo ap-
kausoje kojos baigia prarasti sa-
vo judrumą.

Vyrų grupė patraukė kaimo
link.
— Aš turiu blogą įsąmą vi-
duriuose — lyg kad būčiau pri-
valgas agurkų ir užgėres alaus...
— Ja, šį kartą sovietai tikriaus-
iai mėgins mus atskirti nuo mū-
sų linijų.

Kaimo pakraščyje vyrai sugulė
ant žemės.
— Imk mano žiūronus. — leitenan-
tas Straub kreipėsi į puskari-
ninką. — Ar ten žmogus ar šuo
gali kaimo viduryje?

— Tamsta leitenante, tau rei-
kėtų akinių, jeigu žmogus negali
atskirti nuo šuns. Guli žmogus —
dargi ant nugaros, kas, atrodo, tu-
rėtų reikšti, kad jis negyvas...
— Žygiuojame į kaimą!

— Į kaimą? Negi leitenante,
manai, kad aš esu kvailas? — ne-
nusileido puskarininkas. — Aš
neturiu jokio noro šiame kaime
padijauti savo kaulus ar iš čia
oradėti neapmokamą kelionę į Si-
birą.

— Lik kaimo pakraščyje, jeigu
bijai...
— Bijoti aš nebijau, bet man
Sibiras nepatinka...

Pamažui vyrai pradėjo artėti
orie kaimo pastatų. Pirmoji troba
buvo tuščia. Ant stalo tebestovė-
jo nesėpti suvalgyti maisto liku-
čiai. Puodai tebekabėjo virš už-
gesusio židinio. Panašus vaizdas
kareivius pasitiko ir kituose pa-
statuose. Kaimo gatvės viduryje
gulėjo civilio lavonas — žaustu-
bože sutraikytu pakausiu. Jo
sustingusiam veide tebebuvo už-

fiksuoti teroro ženklai.

Vienoje troboje tebestovėjo ant
stalo užsikniaubusi moteris. At-
rodė, kad ji miega, bet jos galva
buvo perskrodusi kulipka. Salia
jos ant stalo tebe gulėjo svestu
apteptos duonos rieki. o ant
sviesto raudonojo jos pačios
kraujais kaip vyšnių marmeladas.

— Ei, ten kažkas juda!...
— Sovietai!...
— Užimti pozicijas už šio na-
mo, — sugriaudė leitenanto bal-
sas.

Vyrų nereikėjo raginti du kar-
tus, nes aplinkui jau pradėjo
zvimbti sovietų kulipkos.

Kulkosvaidininkas paskubomis
paruošė kulkosvaidį, įleisdamas
naują šovinių juostą.

— Palauk! Mums gali išeiti į
naudą, jeigu jie galvos, kad mes
neturime kulkosvaidžio. — sulau-
kė kulkosvaidininką leitenantas.

Placiu pusrasti sovietų kareiv-
iai pradėjo artėti prie vokiečių.
Leitenantas mostelėjo puskari-
ninkui:

— Jie nori mus atskirti. Ka-
pats pagalvotume, jeigu mudu
pagėgiatūmė išlinkti iš šios
pažiūrės ir atsistoti jiems ant kul-
nų? Keletas taikliai paleistų gra-
natų galėtų suaruoti tikrą sieną.
— Pajūte...
— Leitenante, man nepatinka
Sibiras, bet ir šiame kaime na-
doro savo kaulų neturiu jokio
noro. Aš balsuoju už jūsų pasiū-
lymą ir granatas...

— Pamėginkime! Jūs, likusieji,
paleiskite visus ginklus ir darba-
kai prie pridengtu mūsų pasitrau-
kima. Mes atvairsime sovietus
tiesiai į jūsų ugnies lauką, bet
susimildami, nepradėkite šaudyti
į mus pačius!

Ugnies priedangoje leitenan-
tas su puskarininku išlinko iš
pažiūrės.

Nustebinti koncentruotos vo-
kiečių ugnies ir pirmą kartą pa-
naudoto kulkosvaidžio, sovietai
kuri laiką tylėjo. Paskui keletas
jų kareivių mėgino perbėgti per
kelį pasiūrės kryptimi. Juos tuo
pat paguldė ant žemės kulkos-
vaidžio kulipkos. Prasidėjo abi-
pusis susisaujimas, nei vienai
pusei nepadarantis didesnę ža-
los, kol pagaliau pasigirdo grana-
tų sproginiai ir automatinų vokiš-

kų pistoletų šūviai: leitenantas
Straub su puskarininku buvo lai-
mingai pasiekę sovietų užnugarį.
Aštrus sovietų automatinų gink-
lų kalėnimas ėmė silpnėti ir pa-
galiau visiška nutilo. Kelio vidu-
ryje pasirodė puskarininkas, mo-
damas nuo galvos nusiimtu šal-
mu.

— Liskite lauk iš kaulininko
— sovietai jau nepavojingi!...
Iš keturiolikos rusų trys buvo
nukauti, penki sužeisti. Vienas iš
sužeistųjų gulėjo jo paties krauju
nudažytoje žemėje, skaičiuoda-
mas paskutines savo žemiškojo
gyvenimo minutes. Su kiekvienu
atsikvėpimu iš jo sudraskytos
krūtinės prasiverždavo nauja
kraujo srovė. Šio žmogaus nebūtų
galėjęs išgelbėti net ir geriausias
pasaulio chirurgas. Jį nelaisvė pa-
sidavusiems sovietų kareiviams
buvo leista sutvarkyti jį sužeistų
draugų žaidas. Niekas jų nekrei-
pė dėmesio į sunkiai sužeistą, ku-
riam jau nebeįmanoma buvo pa-
dėti. Vyrai su bėlaisvais ir sužeis-
tais pajudėjo naujų kryptimi.

Leitenantas Straub svyravo lyg
sprendamas nedėkinga uždaviniu.
Paskui jis atsiliko nuo kitų. Tyla
nutraukė sausos pistoleto šūvis.
Kare užgrūdintas veteranas nega-
lėjo palikti miršančio žmogaus,
kurio krūtine varstė pragariškas
skausmas. Žmoniškumas? O gal
tik paprastas kareiviškos sąžinės
surambėjimas? Pistoleto šūvis už-
baigė mirti pasmerkto žmogaus
kančias.

(Bus daugiau)

Lietuviškos maldaknygės mažiesiems

DIEVO VAIKAS

Autorius kun. dr. J. Gutauskas

Gauinama pas leidėją

Spaudos B-vė "Žiburiai"

941 Dundas St. W.

Toronto 3, Ont.

pas lietuviškos spaudos platintojus

Kaina \$1.85

Ivairūs

siuntiniai

Į Lietuvą, Latviją
Estiją, Ukrainą
ir U.S.S.R.

Iš Kanados:

Siunčiame paprastu ir oro paštu Jūsų sudarytus ir ap-

siuntinius. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDIONUS, SIVUAMAS MA-

SINAS, INVALIDAMS KEDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyvena ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio

siuntinius, bei užsakymus reikmenis iš Europos valstybių, siųsti mums

paštu ar ekspresu. Apimokėsite gavę mūsų pranešimą. Mūsų patarnavi-

mas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ISTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE STREET, TORONTO, ONT., CANADA

Telefonas LE. 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki

7 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton Ont. Tel. JA. 8-6686,

Ponia V. Juraitis.

SAVININKAI S. ir A. KALOZA

GRAŽIAUSIAS VAKARAS

Rasotos pievos stiebėsi augstyn jausdamas saulutes šilumą. Prie klegancio upelio stipriai įsirengęs gluosnis jau vilkėjo žalsvus marškinėlius. Pavasaris žydėjo...

Staiga girgžtelėjo durys ir strykt, pastykt, lyg kamuoliukas, išsiritęs maža mergytė ir bėgo siauru taku pievos link. Jos batukai glamžė žaliai aksomo patalėlius miško pavėsyje. Atbėgus prie storiameinės laukinės obels stiebėlės ir atsitūpus kažko įsėkiojo.

— Jau, jau, skubėk greitai, jau radau! — šaukė Rytė atradusi gražiausią radinį.

— Bet ar jai patiks? Tokios paprastos, mažos! — suabejojo Linas.

— Jai viskas patinka. Ji mus myli... — nutraukia Linas.

— Mamytė... — sušnabžda pamiršęs broliukas.

— Ne mūsų... Visvien aš nieko blogo nesakiau...

Moteris nė nematė smilgų siūbavime pasislėpusių vaikų ir pro žiedlapius apsirokiavusias šakas nuėjo trobesių link.

— Zinai, Linai, mes negalim ju čia palikti. Dar kas sumindžio. Išskysim.

Linas rūpestingai rausė žemes aplink kupstelių, o Rytės akutės lenktyniavo su pilkais debesėliais. Jai buvo taip smagu, kad ji pamiršo ir smulkiažiedes saulutes, pamiršo, kad ateis vakaras ir jie vėl bus vieni be mamytės.

— Jau, Rytė, su visom šaknim, tik reikės daug vandens, kad nenuvystų.

Tylu... Vėjelis kutena augstas smilgas, o jos linksmi lankstosi į visas puses.

— Rytė, — dar garsiau sušunka Linas. — Ateik, eism namo!

Rytė lyg išbudinta pašoka nuo drėgnos žemes. Linas apkabina sesutę ir abu skuba pas tetą.

— Linai, mamytė tikrai sugrįš. Mes visada buvom kartu Motinos Dieną, — pro ašaras prataria Rytė. — Ji sakė... Juk ji mus labai myli...

— Kažin, Rytė, juk ji taip toli mieste dirba, o jau vėlyva popietė.

— Bet šiandien visos mamytės namie ir...

— Rytė, — nutraukia Linas, — mes pamiršom Mariją — Jėzulio mamytę. Nė vieno žiedelio neatnešm Jai.

Rytė vikrai nuoko nuo lovos ir nuskynus pačias gražiausias ilgakotes saulutes tiesė Linui.

— Ne, Rytė, tu, tu mažesnė. Paprašyk Mariją visko...

Rytė stiebėsi ant pirštukų galu ir tiesė Marijai gražiausią dovaną.

— Marija, priimk! Jos mažytės, bet mes mylim Tave. Taip, kaip Jėzulis myli... Ir aš su Linu būsim labai geri...

— Linai, atėik arčiau prie Marijos...

Tylu... Rytė, lyg nujausdama, atsigręžė atgal...

— Mamytė, tu čia... Tai gražiausias vakaras!... Tu mus labai myli...

Linas ir Rytė apkabino mamytę ir vedė kambarelin prie besisypsančių saulucių...

Saulenė

Mokykloj rašėm apie motiną

Kęstutis Tamošiūnas, 3a sk. mokinis.

Motinos Dienai aš su tėveliu nupirkom mamytę knygutę ir gėlyčių. Motinos Diena yra graži, nes kiekvieną motinos Dieną šviečia saulutė. Mamytė patinka motinos diena, todėl, kad aš esu labai geras ta diena. Kai saulutė šviečia ir spinduliai šildo, mes einam į ežerą pasimaudyti. Vanduo labai šiltas. Motinos diena yra labai smagu.

Jonas Rudnickas, 3a sk. mok.

Antros sekmadienis gegužės mėnesio yra Motinos Diena. Motinos Dieną mes dėkome savo motinoms už viską, ką jos mums davė. Motinos Dieną mes dovanojame.

Raminta Šapočkinaitė, 3a skyriaus mokinė.

Motinos Diena jau greit ateina. Tą dieną yra visų motinų diena. Tą dieną turime būti labai geri savo mamytėm. Mes Motinos dieną švenčiam, kad galėtumėm parodyti jai, kaip mes ją mylim. Mes turim ją labai gerbti. Aš mamytę norėčiau nupirkti gražią dovaną, o tėvelis atneš jai gražių gėlių. Tą dieną bus mums linksma...

Ramunė Underytė, 3 sk. mok.

Sekmadienį jau bus Motinos Diena. Mes švenčiam šią šventę gyvom ir mirusiom mamytėm. Prisimenam kaip jos dirbo ir vargo už mus. Toje šventėje mes einam į bažnyčią ir meldžiamės už jas. Jeigu mes turime gražią dovaną mamytę, ji būna labai patenkinta, kai mes ją sveikiname ir jai padovanojam. Atsiminkim, kad Motinos Diena yra gražiausia šventė iš visų...

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

Smagu žaisti pavasari priė šaltinėlio

MAMYTEI

Nori pasakyti
Aš į ausi Tau —
Ak, atleisk mamytė,
Jei kuo užgavau.

Tu mane mylėjai,
Pynėi man kasas,
Mokėi poteriūli,
Dainėles visas.

Tad priimk šią gėlę
Augustą lankoj —
Kuklią dovanėlę
Motinos dienoj.

A. A.

PAVASARIS

Nors ir supo mūsų žemę
Pilkis sunkūs debesėliai,
Bet, pavasariui atėjus,
Atgaivino spindulėliai.

Kai užkaitino saulutę
Ir atskrido visi paukščiai,
Žalias lankas dobilėliais
Dievas geras mums nubarstė.
S. Slavinskienė

Baltas kaspinas

Pavasario vėjelis meiliai glostė mažyčius gėlių pumpurelius, o saulutė tarytum visa savo jėga juos šildydama traukė iš žemės augstyn. Visur žalia, gražu. Mažoji Birutė šokinėjo, skynė mėlynas žibutes ir tyliai niūniavo.

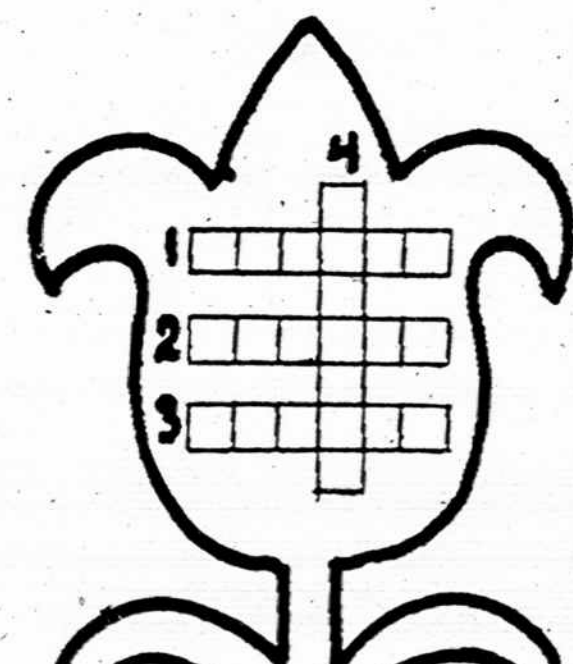
... Marija, skaisčiausia lelija, ką aš Tau aukoti galiu, nuskinsiu Tau rožę, leliją, žiedus kūdikystės dienų...

Linksmi ir vikriai su puokšte gėlyčių įbėgo Birutė ir sergancio savo senelio kambary ir pradėjo puošti mažą Marijos statulėlę. Senelis meiliu šypsniu lydėjo mergaitės veiksmus. Užbaigusi darbą, Birutė priejo prie senelio lovos ir atsisėdusi prašė, kad papasakotų jai apie gerąjį Jėzulį. Senelis tyliai atsidusęs paklausė ją, kada ji eis Pirmosios Komunijos.

Su dideliu džiaugsmu Birutėlė sušuko, kad toji didžioji josios šventė jau čia pat. Senelis, ilgai nelaukęs, paprasė atidaryti stalčių ir išimti ilgą dėžutę. Birutėlė atsargiai išėmė dėžutę iš stalčiaus ir padavė ligoniui. Senelis drebančiomis rankomis pamėmė dėžutę ir atidarė išėmė ilgą geltoną žvakę su pageltusiu kaspinu. Rodydamas ją Birutei tarė: "Vaikelai, matai šią žvakę? Aš ją gavau eidamas Pirmosios Komunijos. Tu man ją uždegsi, kai aš numirsiu. Šis pageltęs kaspinas buvo baltas, baltas, kaip lelijos žiedas, bet jau praėjo septyniadesimt metų, kaip aš jį turiu toje dėžutėje. Matai, vaikelai, nuo gulėjimo pagelto baltas kaspinas, bet mano siela išliko baltą. Birutėlė, Jėzulis nieko daugiau iš tavęs nenori, kad tik tau siela išliktų baltą, kaip tas kaspinas, kurį gausi pirmąją Komunijos dieną. Žvakę tepirmena tau gerąjį Jėzulį, kuris yra šviesa, meilė, kelias ir mūsų gyvenimas..."

Plukė

Galvosūkis

Irašykite žodžius:
Skersai — 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus.

Išilgai — 4. Pavasario mėnuo.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Atsakymai: 1. Žverelis, kuris mėgsta riešutus. 2. Paukštis, kuris kukuoja. 3. Brangiausias pasaulyje žmogus. 4. Gegužė.

Motina dabarties šauksme

M. JONYNIENE

Veriasi kaip votys begalinės platumos
Sopulingoj pozoj dievdiebi Madona.
J. Kossu - Aleksandriškis - Aistis

Motinos diena — susikaupimo diena: mažųjų, paauglių ir subrandusių. Esmėje tai netik vaikų, bet ir suaugusiųjų šventė — subrendusių, gyvenimo pamokytų ir galbūt jo pamokų neįsisąmoninusių šventė.

Tai viena diena metuose, kada susikaupama valandėlei ties žmogiskiosios buities ironija. Juk vieną žiūrį ir motiną vaikas, kitaip jaunuolis, trečiaip sutuoktiniai pirmgimiui atėjus.

NEATLYGINTA
MEILĖ

Prisiršimas, meilė, pagarba motinai niekad nėra vienodai pastovūs, nors motinos meilė vaikui, ištikimybė jam, noras gero lydi jį visą gyvenimą. Nežiūrint kaip didelė bus šeima, motinos meilės pakanka visiems — sūnams ir dukterims. Bet kiekvienam mūsų motina yra tikta viena.

Motinos asmeny esama pradų, kurie bendri visom pasaulio motinoms, nežiūrint rasinių, luominių, profesinių ar tautinių skirtumų. Motina, kaip gyvybės tiekėja ir žmogaus dvasios formuotoja, egzistavo visą laiką ir pirmųjų ir augstos civilizacijos visuomenėse.

Ar ne iš amžių ūkanų atklydo gamtos reikšinių sudvasinimas motinos simboliu? "Saulutė — močiutė", "Zemė — maitintoja", netgi vėlesni "Alma Mater" ir pagaliau "Motina — tėvynė". Visa tai liudija žmonių kalbą apie siejimą motinos vardo su tuo, kas yra pastovu, tvirta bei taurinančio gyvenime.

PILKASIS
ZMOGUS

Antra vertus, Motinos Diena yra pilkojo, nežinomo žmogaus diena, nežiūrint, jog krikščionybė pirmoji atitaisė jai šią skriaudą išskeldama didžiąją motinystės sudvasintoja Mariją. Pati Motinos Diena nėra sena šventė — jai truputėlį daugiau nei 50 metų. Tik pusė šimtmečio palyginus su tūkstantmetine bevardės moters istorija.

Pačios šventės kilmė sietina pirmoj eilėj su kovos dėl pilietinių moters teisių sąjūdžiu, dar tiksliau — su pramoniniu perversmu, vadinamąja "industrine revoliucija". Juk išrastos mašinos pavilijo ir miestus, kasyklas, audyklas žemės ūkio darbininkus, paversdamos juos (ypatingai moteris ir nepilnametės) pigia, netausojama darbo jėga.

Masinė gamyba sunaikino šimtmečius išsilaikiusį amatininkų luomą, pakeitė žmonių požiūrį ir socialines institucijas, išryškino luominius skirtumus. Šioj naujoj ekonominej - socialinej būklėj pakito ir šeimos struktūra. Atsirado netgi pavojų, jog šeima, kaip visuomenės ląstelė, bus nepagydomai sužalota.

DVASINĖ
BRANDINTOJA
Motina — naujos gyvybės bran-

dintoja, žmonių padermės išlaikytoja. Jos dėka nei didžiausios gamtos nelaimės, nei karai, nei marai neįstengė nušluoti žmogaus nuo žemės planetos paviršiaus.

Bet nevien tik tai. Išskirti jai kaip gimdytoja, tolygu pabrėžti tik instinktą — biologinį pradą. Dar ir šiandien pusėj žemės rutulio sąmoningai dorkoma šia prasme Motinos Dienos idėja. Daugiausiai motinos apdovanojamos skardos gabalėliais, bet iš jų atimamas esminis dvasinis atpildas — auklėti savo vaikus pagal krikščioniškosios moralės principus. Atimama teisė ir valia plėsti vaikų asmenybę sau norima kryptimi, brūkama jai svetima pasauliūra.

Motina yra kūrybinė jėga, glo-

bėja, auklėtoja formuojanti, dažnai net nesąmoningai, naujų kartų potrošius, jų būdą, asmenybę; savo pasiaukojimu idėiganti aukos dvasią, o savo atsisakymu asmeninių patogumų pratinanti vaikus pakilti augščiausi kasdienių gyvybių; savo nuosirdžiu tikėjimu, ilgejimui gėrio, saiko ir savitvardos pajutimu puoselėjanti augstą vidinę kultūrą. Motinos didžiausias rūpestis ir lūkestis — išauginti savo vaikus plačios dvasios žmonėmis.

Todėl motinoms, nors jos ir gali būti suklaidintos gražbylostės, esmėje yra svetimas smurtas bei artimo priepauida. Juk motina pirmoj eilėj yra žmogus — taip pat klystantis, trumparegis kaip kiekvienas gyvenimo problemų

Si rožė Tau, mamytė...
The Telegram, Toronto

Vėl garsi kunigų byla Lietuvoje

Sovietinė spauda vėl garsina didelę bylą dviem kunigams: Antanui Šeškevičiui ir Jonui Danylai.

Bylon įpainiotos ir moterys: Eufrozija Kolesnikova, Elena Dulko ir kt. asmenys. Kaltinimas: spekuliacija religiniais dalykais. Esą tie žmonės organizavę kryželių, rožinių, statulėlių ir kt. religinių ženklių gamybą bei pirsintimą iš Lietuvos ir Sibiro. Kunigai susirėse su Vilniuje gyvenančiomis tikinčiomis moterimis — ruse Kolesnikova ir gude Dul-

ko, kurios atlikėdavusios tarpininkų vaidmenis.

Didžiausias bylos "kaltininkas" yra kun. A. Šeškevičius, apaštalytės tarp plačiosios azijinės Rusijos katalikų. Jis yra įėjusias: gimęs 1914 m., įstojes į ordiną 1934 m., augstuosius mokslus ėjes Innsbrucke, Austrijoje. Į Lietuvą grįžo 1944 m. ir dirbo Šiauliuose su jaunimu, kurį telkė ir religinę broliją. Sovietai apkaltino jį priešrevoliucine veikla ir 1949 m. išsiuntė Sibiran. 1956 m. grįžo Lietuvon, bet netrukus savanoriškai grįžo į Altajų apaštalaui tarp lietuvių tremtinių, kurių vargą labai gerai pažino. Apsigyveno Slavgorodo mieste. Matydamas, kad nėra kryželių, medaliukų, paveikslėlių, statulėlių, paprašė atsiųsti jų iš Lietuvos. Susirėso su jėzuitu Tėvu J. Danyla, gvy. Jėz. ne ir kt. asmenimis. Kai Tėvas A. Šeškevičius buvo atsektas, pradėtas vėl persekioti. Tada jis persikėlė Kanto miestam, Kirgizijoje, kur gavo darbą cukraus fabrike. Bet ir čia buvo susektas. Mat, rūpinosi dvasiniais žmonių reikais, laikė slapta pamaldas. Komunistinė spauda ypač kaltina jį už įtaką jaunimui: esą Kolesnikova-

vos dukte Liudmila išstojo iš Komsomolo — jaunimo organizacijos to kunigo paveikta. Už tai buves surengtas parodomasis teismas 1961 m., kuris nutraukė ištremtą kunigą A. Šeškevičių iš to rajono ribų. Tada jis persikėlė į Ošos srities Tauridės rajoną ir toliau apaštala. Pagaliau milicija jį suėmė, ilgai tardė, o spauda tardymo duomenis paskelbė ir net nuotrauką pridėjo. Joje matyti įvairūs religiniai ženklai, su dėti ir krepši. Sovietinė valdžia tai laiko dideliu nusikaltimu. Ji gėdina už tai tą kunigą, bet pasaulio akys didžiausia gėda tenka sovietams.

Ankstesnėj byloj nubaustas už neva "spekuliaciją" Klapėdovs bažnyčios statytojas kun. L. P. Pilonis, gautomis žiniomis, mirė Vilniaus kalėjime. Buvo nuteistas 10 metų. Jo vikaras kun. Burneikis tebėra kalėjime. Puolamas ir Tėvas J. Paukštys platinas fotografijos būdu pagamintas Marijos, Kristaus ir šventųjų paveikslėlius. Šias nuotraukas jam gamina kun. Kanisaukas. Tėvui J. Paukščiui byla da neįskelta, nors "Šnuta" jau jai yra prisiėgusi spekulianto etiketę.

Dar trys Kubos?

Castro revoliucinės idėjos plinta

P. Amerikoje yra pavojus atsirasti dar 3 "Kuboms". Jomis gali tapti Haiti, Dominikonų respublika ir Britų Gvinėja. Nors padėtis kiekvienoje tų valstybių yra skirtinga, tačiau Castro stengiasi savo revoliucines mintis kiek galima daugiau išplisti.

Haiti valstybėje Francois Duvalier diktatūra gali baigtis visuotine revoliucija. Visa krašto kariuomenė, kuri buvo amerikiečių apmokyta, liko nuginkluota, nes priešinosi diktatoriui. Ginklai buvo perduoti Duvalier milicijai, kurią sudaro daugiausia įvairūs padavūs. Kraštas atsidūrė kritiškoje padėtyje. Prekyba su užsieniu yra mažesnė, negu 1979 m. Turistų nebesimato, 90% Haiti gyventojų kenčia skurdą, alkį ir kitus nedatekičius.

Castro šalininkai ir komunistai dirba išsijusę. Kuba yra tik už 50 mylių. Diktatūrai grįžtant, Castro gali kiekvienu metu duoti signalą savo šalininkams. Dominikonų respublika po 30 metų Truili diktatūros dar tebėra sumišusi. Demokratinio būdu išrinktas prezidentas Bosch

stengiasi praveisti kraštui reikalingas reformas, bet susilaukia daug priešininkų iš opozicijos Armijos vadai nepasitiki prezidentu. Visi yra susigynę su tridicija, kad kraštas turi būti valdomas jėga. Anksčiau ar vėliau bandymų vėl diktatūrą įvesti. Pogrindyje pilna komunistų ir Castro simpatikų.

Britų Gvinėja pergyvena tai pat krizę. Premjeras Cheddi Jagan yra prokomunistas. Jis vadovauja britų atgabentim indėnų kurių dauguma yra plantacij darbininkai.

Premjerui priešinasi Forbe Burnham, kuris vadovauja Gvėnjos negrams, pramonės darbininkams. Jis yra socialistas, bet ne komunistas. Peter D'Aguias vadovauja Gvinėjos baltiesiems daugiausia portugalams, yra dešnysis antikomunistas. Kraštas si siskaldęs. Jagan su savo indėnais viršija kitas grupes. Komunistai ir Castro revoliucionieriai vėrauja.

Pavojus yra, kad gali atsirast daugiau "Kubų".

V. K.

MOHAWK Furniture Ltd.

2448 DANFORTH AVE. ir 137 RONCESVALLES AVE.
Telefonas OX. 9-4444

Telefonas 537-1442

Pirmos rūšies Pittsburgh dažai

Dar turime pasilikusių SPALVOTŲ DAŽŲ
iš praicitų metų — galionas tik \$2.00. Visi
dažai gaunami tik Roncesvalles krantuvėje.

Reg. \$8.75, dabar tik \$6.35
galionas. Sutaupote \$2.40.

Specialus priedas
pritaikomas emalis
(Satinhide Trim
Enamel)
Reg. \$3.35,
dabar TIK
\$2.45 kvorta.

- Įvairūs kilimai,
- Naujausių madų sofų,
- Miegamųjų ir valgomųjų kambarių baldai.
- Įvairių firmų matracai,
- Virtuvės stalai, kėdės, šaldytuvai,
- Virimo krosnys, skalbimo mašinos,
- Vaikų baldai,
- Dažai ir kiti namų apyvokos reikmenys

Abi parduotuvės atidarytos nuo 9 valandos
ryto iki 9 valandos vakaro.

Lietuviai pasaulyje

IA Valstybės

KUNIG, ONA RADVILIENE, pastoviai gyvenanti Brazilijoje, sumanė aplankyti Lenkiją. Paveikėsi Varšuvą ir kitur trejetą savaitę, ji buvo begrizanti atgal. Tačiau Varšuvos aerodrome ji buvo sulaukta, nes pas ją užtikta 50 gabalių įvairių brangių. Kaikuros iš jų pagamintos 15 ir 17 s. Multininkai ją sulaukė. Pastaroji teisiniai, jog tai yra jos nuosavybė, kuri buvusi paslepta įai bėgant iš Lenkijos. Nuo kalėjimo ir teismo ją išgelbėjo giminės JAV, uždėdamos \$5.000 užstata. O Radvilienė buvo leista išsikristi iš Varšuvos. Likimas brangiųjų būsių išspręstas teisme "kada nors vėliau".

PREL. M. KRUPAVICIUS Ateitinčių Salpos Fondui pasiuntė \$66 kaip metinį nario mokestį — po \$3 metams — apskaičiusius iki 1985 metų pabaigos, kai prelatui turi sueiti 100 metų...

ATS. PLK. KALMANTAS, gyv. Čikagoje, susirgo ir atsidūrė sunkioje padėtyje. Jam iš L.V.S. Ramovės Clevelando skyriaus kasos paskirta \$30 pašalpos ir Ramovės nariai dar suaukojo \$25. Ramovėnų s-ga nutarė įsijungti į Lietuvos Fondą su \$1.000 įnašu.

KUNIGŲ VIENYBES centras JAV-bėse yra pasiūles provincijų v-boms suruošti gedulingas pamaldas už a.a. arkiv. T. Matulionį; jos turėtų būti ikilmingos ir laikomos, jei galima, katedrose. Tai proga nurodima, jog reikia stengtis išskirti netik kankinio arkivyskupo T. Matulionio, bet ir visos kankinijos Lietuvos kancias.

INZ. VYT. IR IRENA TAMOSAIČIAI atvyko iš Australijos į Los Angeles gyventi. I. Tamosaitienė pradėjo dirbti un-to ligoninės klinikoje sekretorės darbu. Tamosaičiai yra jauni žmonės, gyvenanti Melbourne daug dirbo lietuvių tarpe. Australijoje yra like abiejų tėveliai ir kt. artimieji.

KUN. DR. A. JUSKA, čikagiešis, paguldėsi į ligoninę operacijai.

RASYT. L. DOVYDENAS, "Dirvoje" polemizuodamas su St. Jaru, tarp kita ko, primena, jog vienas sovietinės Rusijos atstovybės tarnautojas JAV viena brooklynietį tremtinį, geroj nuotaikoje, patikslinęs: "Užmirksi "Laisvę", "Vilni". Tai senų posteringavimai seniams. Jie neturi jaunimo, šit kur problema".

DR. A. TRIMAKAS, VLIKo pirm. kalbėjo St. John un-te Bruklne. Sis un-tas tarp katalikiškųjų universitetų turi daugiausia studentų. Un-to politinis klubas buvo apkviets dr. Trimaką kaip sveičia kalbėtoja gausiam studentų ir profesorių susirinkimui. Prelegentas plačiai nušvietė sovietinį imperializmą ir išsamiai išdėstė pavergtos Lietuvos ir jos gyventojų kancias okupacijoje. Po kalbos, buvo daug klausimų ir plačių diskusijų.

Day Star baptistų bažnyčios rekt. Rev. Ralph E. Loeb buvo pakviestas A. Trimaką kalbėti toje bažnyčioje apie religijos persekiojimą Lietuvoje, o taip pat ir apie lietuvių ir kitų bolševikų pavergtųjų tautų padėtį. Po išsamios kalbos, parapijiečiai, kuriu buvo pilna bažnyčia ir kurių dauguma sudarė juodukai, sudėjo gražių aukų Lietuvos laisvinimo reikalui.

GAŽINA KRIVICKIENE — ELTOS atstovė prie Valstybės Departamento Vašingtone. Valstybės Departamento pranešė VLIKo pirm., kad jis p. Krivickienė laikys ELTOS atstovę ir ją kvies ir visas spaudos konferencijas.

PARUOSE PR. AL.

RENSATA CELNIENE, Melbourne Liet. Dainos sambūrio dalyvė, išvyko 6 mėn. į Europą atostogu.

KUN. P. BUTKAS sidabrinis kunigystės jubiliejus buvo paminėtas balandžio 21 d. Sydnejuje. Minėjimą ren-gė specialus k-tas.

"SVENTADIENIO BALSAS", Adelaides liet. katalikų parapijos biuletenis, kovo 29 d. sulaukė 10 metų sukak-ties nuo jo įsteigimo.

Kolumbija

RASYT. KAROLĖ PAZERAITE-KASELIUNIENE balandžio 20 d. iš Kolumbijos išvyko gyventi į JAV, kur apsisot S. Windsor, Conn. ir dirbs viename viešbutyje. Jos vyras dar pasi-lieka Kolumbijoje, kol sutvarkys do-kumentus, reikalingus įvažiavimui į JAV.

Padėka

Mirus mūsų brangiai, mylimai žmonai, mamytei, uošvei, močiutei

A. + A.

URSULEI ŽUKAUSKIENEI (Kilkievičiūtei)

Reikiame nuosirdžiai padėką D. gerb. klebonui prel. dr. J. Tadaraiui už nepaprastą nuosirdumą lankant ligoję, parodytą rūpestingumą laidotuose, atkalbėjimą rožinio koplyčioje, atlaikytas pamaldas bažnyčioje ir palydėjimą velionės ir kapines. Nuosirdžiai dėkojame Jui Kubiliui, S.J., už aplankymą ligoje, atkalbėjimą rožinio koplyčioje, atlaikytas šv. Mišias. Nuosirdžiai dėkojame už dalyvavimą laidotuose, atlaikytas šv. Mišias: Tėvui Placidui, OFM, Tėvui Viktorui, OFM, kun. P. Azubaliui, kun. B. Jurksui ir kun. B. Pacevičiui. Taip pat nuosirdžiai dėkojame kun. A. Vilkaičiui ir kun. J. Makniui už atlaikytas šv. Mišias ir visiems kunigams už parieškta mums užuojautą.

Ypatinga padėka tenka dr. O. Valaitienei, kuri nepagalėjo laiko, pastangų bei nuosirdumo dienos ar nakties metu, lankydama velionę ligoje iki mirties. Taip pat dėkojame dr. G. A. Lane ir dr. H. J. Sullivan.

Nuosirdžiai dėkojame sol. V. Verikaičiui už giedojimą ir gro-jimą bažnyčioje.

Nuosirdžiai dėkojame visiems aukojusiems šv. Mišias, geles ir pareiškiusiems užuojautą spaudoje: A. Adakauskai, Z. Aleksy-nams, Ališiams, A. Alsbergams, Mr. & Mrs. Agro, K. Baroni, M. M. Bieksoms, Briakoms, V. Buragui, J. J. Bušauskams, Mr. & Mrs. J. Baker, Bertram Employees Mutual, Čekauskams, P. Cipariui, V. A. Čiupinskams, P. R. Campbell Family, Mrs. I. Campbell, Mr. A. Chatland, St. O. Dačams, J. Divilajiams, Miss C. Dillon, Mr. D. Devlin, A. T. Evans, Employees of Frost Steel & Wire Co., A. L. G. Gilliams, Pr. Gudinskams, Mother George, Hamiltono Lietuvių Bendruomenės valdybą, Mrs. E. Hyder, J. Inkramats, J. V. Jesman-tams, A. K. Jesmantams, A. V. Juraičiams, J. B. Juraičiams, M. Jur-šaičiams, Mother Johanna, Kačinskams, A. Kamaičiams, J. J. Kama-čiams, D. F. Kasparams, Kečinskams, A. Kilkievičiūtei, St. Kon-vačiams, M. E. Kriaučiams, P. P. Krivickams, Mother Laurina, S. Marozams, Miss C. Majewski, Miss L. Otsuka, M. G. Owen, K. Povilaikai, K. Pucėtams, Mr. E. Prosser, E. J. Radams, J. V. Ra-guckams, M. O. Ramanauskams, U. Raskams, P. R. Remeikoms, A. Rickienei, A. Ripkevičiams, V. Rukšiams, Mr. & Mrs. J. Redmond, A. Smulskiams, V. Stabingiams, A. Starkui, E. O. Šulajiams, A. Sverekiams, Miss J. & L. Shaw, Mr. W. Stoddard, Mr. Stonehill, Mrs. Sullivan, Telyčiams, K. Trumpickiams, J. Varanavičiams, I. V. Vinclovams, G. L. Vindasiams, L. Vindasiūtei, U. Wells šeimai, Mr. F. Weir, K. Zebrauskui, A. Zeimiams, p. Zubrickienei.

Nuosirdi padėką Loretto Academy seselėms už atkalbėjimą po laidotuvių rožinio ir parieškta mums užuojautą.

Taip pat nuosirdžiai dėkojame visiems atsilankiusiems koply-čioje, bažnyčioje bei palydėjusiems ir anžnybje ir pareiškiusiems mums užuojautą žodžiu, telegramu, raštu bei šiaip visiems daly-vavusiems laidotuose.

Liekame visiems dėkingi ir sužadinti visų nuosirdumu.

Nuliūdę: Vyras, sūnus, dukrė, žentas ir anūks

KYSININKAI KAUNE

IS Sovietijos atsidavęs Kauno au-tobusų parko direktoriaus pavaduo-tas A. Gundarovas, suorganizo tik-ra kysininkų lizdą. Jeigu nori dirbti konduktore, mokėk 35 rb., gauti ge-resni ruoža — 25 rb. Atnešusie ai-žymėti kontrolinius lapus, kondukto-rės jo sekretorei pakloja ant stalo 50-80 kp., kurias pastaroji yra įparei-gota perduoti draugui Gundarovui. Šių kapeikų per dieną jis susirenka iki 20 rb. Autobusų parko profsa-jungos komitetas už 800 rb. rūpinia naują butą, kuri šiaip jau tarnautų matyti kaip savo ausis. Padangų ap-skaitininkė Toleikienė už 2.50-3 rb. lengva ranka nurašo kilometrą ne-nuvažiuojusias padangas. Jeigu vairu-tojas atveža autobusą remontuoti, joks garžo mechanikas nepradės dar-bu, kol i jo rankas nebus įsprasti keli rubliai. I šias kysininkų išmones pr pirštus žiūri autobusų parko par-tinis komitetas su sekretoriumi Gaf-tu prysakyje. Automobilų transporto ir plentų ministerijos skundu tyrimo komisija ir netgi Kauno miesto pro-kuratoriaus tardytojas P. Vilimas pa-kartotinai atsisakė duoti eiga tar-nautojų skundams.

NUOSTABUS NAMAS

22 Jonavos miesto Spalio revoliuci-jos gatvės Nr. 5 gyventojai negali atsidžiaugti nauju namu: "Išsikūre praėjusių metų liepos mėnesi. Bet ko-

misija namą priėmė su dideliais trū-kumais, kurie ir dabar neištaisyti. Ka-nalizacija neveikia. Grindys perdūo-vo, atsivėrė plyšiai. Perdūvo, susi-kaipė langai, durys. Prasidėjus ku-repinimui, centrinio šildymo vamzdžio vanduo prasimušė į kapitalines sienas. Jos persilojo. Butuose nuo lubų nukrito tinkas. Plonai užpiltas pasto-gės perdenginys — persalo lubos, pa-sidengė pelėsiais. Namu katilinėje daugiau kaip mėnesi tyvuliavo apie pusantro metro gylio vandens klau-sas. Ir t.t. ir t.t." Ši nuostabų namą pastatė Jonavos ūkiskaitinio baro dar-bininkai, vadovaujami viršininko A. Buikausko ir darbų vykdytojo N. Kerio.

KENGŪROS KAUNE

Kiekvienais metais yra didinamas Kauno zoologijos sodas. Šį pavasarį iš Australijos buvo gauta kengūrų po-ra. Sode gimė kengūriukai, nors ne-laisvėje kengūros paprastai neturi vaiku. Šeimos prieauglio yra susilau-kusios Himalajų meškos ir liūtai.

GREITOJI PAGALBA

Ramygalos ligoninės vyr. gydyto-jas L. Klimkevičius greitosios pagal-bos mašina įprato naudoti savo asme-ninėms kelioms. Ligoninėje būdin-tis medicinos personalas, gavęs pra-šymą suteikti skubią medicinos pagal-bą, yra priverstas atsisakinėti, nes neturi priemonių vykti pas ligoni. —vks—

SEKMADIENI. GEGUŽES 12 D., MOTINOS DIENA. — Hamiltono Ben-druomenė rengiasi iškilmingai pami-nėti Motinos Dieną. Apieškos prasidės 11 val. V. bažnyčioje iškilmingomis pamaldomis, kur tai dienai pritaikyta pamokslas pasakys kun. dr. J. Tadarau-skas. Minėjimas — 4 val. p.p. Liet. Na-muose. Paskaita skaitys iš Otavos prof. dr. A. Sidlauskaitė. Idomia menine programa yra paruošusios mokytojos A. Mikšienė ir J. Narušlėnė su šeštad-m-los vaikais. Sol. V. Verikaitis pasiro-dys su vaikų choru. Gausių šeimų mo-tinoms mūsų org-žos turi paruošusios po voką su pinigine dovanom. Ar galetumėte neatilankyti į tokį svarbų minėjimą? Kažkodėl kasmet vis ma-žiau ir mažiau žmonių belanko tokius minėjimus. Net ir tos mūsų mamytės, kurių garbei šitės minėjimai rengiami, nesiteikia į jį ateiti. Ar atėjimas reikš-tų pašalpos jį šiekį? Ne, čia duo-damos joms premijos, dovanos. Mes visi lenkiame galvas motinai gausios lietuviškos šeimos.

Bendr. valdybos nutarimu, šiemet dovanas gaus tik tos motinos, kurios pačios minėjime dalyvaus. Susidarius pinigų likučių iš neatilmtų vokų, bus sudarytas siuntinys tremtinei motinai Sibire.

Jei paskutiniui laikui mūsų apylinke-j būty atsidurs dar neįregistruota nau-ja šeim šeima (5 vaikai ir daugiau), praneškite K. Milierui, tel. LI-5-4058.

IS BENDR. VALDYBOS POSEDZIO.

— Bal. 28 d. įvykusiame organizacij atstovų ir Bendr. v-bos posėdy dalyva-vo daugumos pirmininkai, ar jų pri-sijusti atstovai. Buvo kvičiamai daly-vauti ir mūsų visuomenė, nors nedaug kas iš jos tepasirodė. Posėdy pravedė Bendr. pirm. VI. Kazemėkas. Jis prašė visų organizacij glaudesnio bendra-darbiavimo su apylinkės valdyba, ragi-no visus pasisakyti dėl mūsų lietuviš-ko veiklos Hamiltono ir prašė siųlyti naujų formų, kad mūsų parengimai dar būtų idomūs ir pritrauktų žmonių. Ižd. P. Lukošius apibūdino mūsų Ben-druomenės piniginę būklę. Revizijos komisijos pirmininkui susirgus, nebu-vo galima gauti ir jį pranešimo. Buvo plačiai diskutuojamas Jaunimo Dienos rengimo Hamiltono klausimas. Nebe-galėjus gauti tinkamų salų numaty-toms datoms, sąskrydis atidėtas atėr-nantiems metams. Birželio tremimų minėjimą šiemet organizuoja latviai. Prie to rengimo prisidės visi pabal-tiečiai. Jis įvyks Westdale Coll. ir ža-da būti labai idomus. Kaip visada, taip ir šį sykį, išliko gyvos diskusijos dėl datų pasiskirstymo parengimams. Yra du vakarai su tikrai garantuotu pelnu, tai N. Metų sutikimas ir kau-kibių balius. Nenuostabu, kad visi šių datų ir nori.

Ankstyvesniam savo posėdy Bendr. valdyba nutarė patenkinti tautinių so-kių grupės "Gyvataras" prašymą ir

paremti juos lėšomis važiuojant į Či-kagą tautinių šokių festivalin. Tam rei-kaulii š. Bendr. kasos nutarta duoti \$100. Kitas pateiktas prašymas bu-vo sporto klubo "Kovas", kuris gavo \$50. Adariorio 16 minėjimo aukų liku-tis apmokėjus lėšas, \$8137, perduo-tas Tautos Fondui. Kaip matome, si-rinkiti pinigai iš mūsų visuomenės ar solidarumo įnašo forma, ar aukų la-pais, vėl grįžta atgal ir tą pačią visu-me-nę. Juos gauna jų sūnūs, dukte-rys. Gauna tie, kuriems daugiausia jų reikia dirbant Lietuvos vardo garsini-mo darbą.

TRADICINIS SV. JURGIO MINEJI-MAS buvo gražiai prarastas skautiškos šeimos. Bal. 28 d. pilnutėlė AV pa-rapijos bažnyčia, papuosta tautine ir skautų vėliavomis bei uniformomis jaunimo, sudarė gražų įspūdį. Dvasios vadas ir mūsų jaunimo rėmėjas prel. dr. J. Tadarauskas, atlaikė iškilmingas pamaldas ir pritaikė tai dienai turin-gią pamokslą.

Po pamaldų, chorui sugiedojus Tautos himną, visi rinkosi į par. salę iš-killmingai sueigai. Čia ir pasirodė mūsų atžalynas, papildytas pilno autobuso dalyvių iš kaimyninio Toronto. Buvo jautiamas trūkumas tik jaunimo tie-velių.

Po iškiln. sueigos, įsakymų bei svei-čių kalbų Toronto atstovai supažindino su jų užsibrėžtu dideliu darbu — nuo-savos stovyklos įrengimu. Buvo iška-binti inžinierių brėžiniai bei nutrau-ko esamos vietovės.

Skaudams remti dr-žos v-ba ta proga nori nuosirdžiausiai padėkoti gerb. prel. dr. J. Tadaraiui už teikiama paramą mūsų jaunimui; buv. "Sirvin-tos" tonto turt. R. Bagdonienė už il-ga ir ištvėrmingą vadovavimą; mie-loms šeiminkėms už užkandžių pa-ruošimą; A. Tumačiuvi už "Nemuno" tonto turt. atstovavimą; "Sirvin-tos" tonto turt. P. Gutauskienė už iniciaty-vą skautiškos tradicijos puoselėjimo išvejojti; taip pat visiems, kas tik kuo prisideda prie panašių mūsų darbų. Ačiū visiems.

JAUNIMO ATSTOVAI IS TORON-TO. — Geg. 13 d., 7 val. vakaro, AV par. salėje šaukiamas visų mielių tautie-tiųjų svarbus susirinkimas. Atvykta-ji Toronto atstovai papildomai infor-muotai mus apie lietuviško centro ren-

IR VEL AUTOMOBILIO NELAIME. S.m. kovo 30 d. mūsų kolonijos tautie-ti J. Meškys su savo draugu turėjo ga-na skaudžią nelaimę. Nuleidus vieną ratą į minkštą smėlį, automobilis atsi-trenkė į akmens uolą ir buvo gana smarkiai aplaulytas. Nuostoliai — apie \$900. Vaziavusieji sužeisti. Vairavo J. Meškio draugas.

MOTINOS DIENOS MINEJIMA mūsų valdyba rengia birželio 1 d. Valdy-ba norėjo tai minėjimą ruošti kiek anksčiau, bet negavo salės ir turėjo atidėti vėlesnei datai.

SVENTEME SV. JURGI. — Baland-džio 27 d. J. Valas nedideliame drau-gų būrelyje atšventė savo vardadienį. Linkime p. Jurgui geriausio pasiseki-mo.

NEJESKOKIME DIDELIŲ NUO-SIMCIU. — Nors jau daug buvo spau-dojė rašyta, kad nelistume į neaiškias vietas su investavimais, bet gražūs nuosimčiai daug ka suvilioja. Štai ne-seniai pakliuvo į teisma buvęs advo-katas dėl netoli pusės milijono dol. bankroto. Atrodė, jis ir čia yra paga-veis porą mūsų tautiečių.

VANCOUVER, B.C.

PATRICIA YOUNG, kurios gyslose teka šiek tiek lietuviškojo kraujo (apie ją jau buvo užsiminta "T2"), vancouverietė, "Our Sunday Visitor" vedamųjų rašytoja, savo raštuose daž-nai mininti pavergtą Lietuvą, paskuti-nijame laiške šitaip rašo: "Kai buvau 19 m. amžiaus, parašiau istorinę nove-lę apie Lietuvą, pavadintą "Far Flung Seed". Tos novelės laida — visiškai išsibaguši. Išleistas tu kūrinį, Lietuvos pasitinybė Londone (Anglijo) su-dros man priėmimą. Nesakau, kad tos novelės medžiaga būtų buvusi autentiš-ka, nes aš ją surinkau tik britų ar-chyvuose, o Lietuvoje niekad nesu bu-ty. Nežinrnt to, ji buvo atspausdinti ir, tikui, šiuo tuo pasitaravo skaitan-tiesiems. Beje, tuo metu Sovietų Sa-junga jau buvo taip vadinamas mūsų sąjungininkas.

Žiovalys pašalina nuovargi

Pas mus įprasta žiovali laikyti nemandagumo pažymiu. Nusizi-ovavus reikia atsiprašyti. Bet... nevisur tų taisyklių laikomasi. Japo-nijoje žmonės samdo net profeso-rus — žiovalių ekspertus.

Kadangi daugumas darbų yra monotoniški ir nuobodūs, viena Tokio firma atrado, kad žiovalių darbininkai nugalai monotoniškū-ma. Mūsų elektroninių mašinu imonėje dirbančios 2000 mo-terų kas pusvalandis per garsia-kalbius yra pranešama sustoti dirbus.

"Dabar, — švelnus balsas skel-bia, — yra žiovalio laikas. Atsi-lošk, ištiesk rankas ir nusizi-ovaukit. Vienas, du, trys, vienas, du..." Moterys visos kartu vyk-dė instrukcijas, trunkančias 90 sekundžių ir vėl pradeda darbą, dėlidamos smulkias elektroninių mašinų dalis.

Nuostabu, bet firma 97% vi-sos gamybos našumo, darbo uolu-mo ir darbdavių-darbininkų san-tykių korektiškumo priskiria žio-valių sesijom. Prieš dvejus me-tus tom sesijom įsivesti buvo pa-samdytas profesorius iš Tokio technologijos instituto. Prof. Mu-

gimā netoli mūsų. Čia bus netik Ka-nados, bet ir visos S. Amerikos lietuvių jaunimo kultūros tvirtovė. Be to, yra svarbių reikalų, kurie turi būti žinomi visiems, netik skautams ar rėmėjū v-bai.

VAJUS TAUTOS NAMAMS 107 sa-vaiteje davė \$1100 ir pasiekė \$109.100. Nuosirdžiausias ačiū Ant. Budreikai ir P. Augaičiui, patikėjusiems LN \$1000 ir Jer. Vaitkui už pažadėtą šimtine. Šios savaitės visi su parama atėjo iš Tillsonburgo.

Anksčiau pažadėjęs Pr. Pargauskas iš Tillsonburgo iškėik tūkstantinę gry-nais ir Pov. Kanopa irgi inėšė žadėtą tūkstantinę. Nuosirdus ačiū!

Geg. 3 d. LN jau turėjo \$19.000 gry-nais. Reikia dar \$31.000, kad galėtu-mėms pradėti naują LN statybą. Negi-neatsiras drąsulių, kurie padėtų pra-laukti užbratą ratą, kurio apskritimas yra šis: kol neturime savo \$50.000, ne-galime morgiai; jų negavė, negali-mė pradėti statybos, o kol nepradėda-mė statyti, daugumas tautiečių atsis-a-ko naujai duoti ar pridėti po vieną kitą šimtine.

LN V-BOS NARIAI vykdydami savo kovo 31 d. posėdžio nutarimą, kurioo kiekvienas buvo įpareigotas iki geg. 1 d. surinkti po \$2000, atsiėk šiuos re-zultatus:

St. Bakšys gavo	\$3500,
Pr. Siulys	\$1000,
Alf. Patamsis	\$1000,
Ant. Lukoševičius	\$1000,
Juozas Kazemėkas	\$1000,
Pov. Kanopa	\$1000,
J. Sarapnickas	\$500,
Ant. Jusys	\$200,

iš viso \$9200

Prašome visus tautiečius padėti val-dybos nariams jų dideliame ir sunkia-me lietuviškame darbe. Sekančią šių pastangų statistiką duosime birželio 1 d. V-bos nariai maloniai prašomi parodyti didžiausias pastangas nutari-mui įvykdyti.

ATITAISYMAS. — Pr. "T2" nr. bu-vo paskelbta, kad "Jer. Pleinys pa-žadėjo per Ant. Jusį prisidėti su \$300, kaip įpusės statybą". Turėjo gi būti Pi-jus Pleinys. P. Jer. Pleinį už šią nema-lonią klaidą labai atsiprašau! Sk. St.

Sault S. Marie, Ont.

APIE EISMO NELAIME bal. 6 d. vietinis "The Sault Daily Star" mieto-lape didžiojom raidėm išspausdino ži-nia "Jury Attaches No Blame in Sault Woman's Death". Po įvykusios nelai-mės per vietos radio stotį per visą parą policija prašė atsiliepti tuos, ku-rie, ta nelaimę matė, bet niekas neatsi-liepė.

LAZYBOS DEL RINKIMU. — Kai-kurie tautiečiai lažinosi, kad laimės konservatoriai, bet po rinkimų net vengia su draugais susitikti. Priminti-na, kad jau per praeitus rinkimus li-beralai gavo daugiau balsų už konser-vatorius; galutiniai duomenys buvo: liberalai 2.871.868, konservatoriai — 2.867.553.

Dėl labai nelygių rinkiminių apylin-kių paskirstymo yra net sekantių ne-lygybių: vienas balsas New Brunswick rink. apylinkėje yra tiek vertas, kiek keturi balsai mieste Saint John; vienas balsas apyl. Bruce yra vertas dešimties balsus York-Scarborough. Dar blogiau Kvebeko prov. kur vienas balsas Hes-dela-Madeleine rink. apylinkėje yra ver-tas beveik dešyniolika balsų Mercer apyl.

VANCOUVER, B.C.

"Dėl lietuvių ir Lietuvos reikalų dabartinių metų reikia pasakyti, kad toji situacija Vancouverje yra labai sumaišyta (confused). Čia esama dvie-jų grupių — vieni lietuvių komunistai, kiti — laisvosios Lietuvos šalininkai. Mes netgi neturime savo bažnyčios. Čia daugelis kaltinimų vieni kitiems. Vieni lietuvių tebešalia lankyma katalikiškų pamaldų, kit — sakos esą pro-komunistai ir į pamaldas nesilanko. Panaši situacija yra ir kitų etninių grupių tarpe.

"Nežinrnt to, mes privalome kietai dirbti dėl laisvės, kaip ir kiek išsila-gime. Jūs ir aš žinome, jog Chrusčiovas nenurims tol, kol pavers visą pasaulį. Tai reikštų, kad krikščioniškoji civil-i-zacija būtų palaidota ilgesniam laikui". Pr. Al.

Darbininkai taip pat mėgstas tas žiovalių sesijas. Pradžioje daug kam atrodė komiška, bet dabar visi įprato. V. K.

Socialinių idėjų trūkumas — pagalba komunizmui

Jėzuitų kunigas Peter Riga. te-ologijos profesorius, rašo, kad tik socialinių reformų trūkumas pa-dėjo įsigalėti komunizmui P. Amerikoje. Didelė kaltė tenka ka-talikai, kurie buvo betkokiomu re-formom indiferentiški. Apie Ameriką jis sako, kad ji negalinti pasipriešinti komunizmui kaip idejai, nes ji pati neturi jokios idėjos, bet serga ta pačia liga, kaip ir komunizmas: perdetu ma-terializmu.

Dešimties metų duosnumo derlius

Naujos išieivijos buvimą šia pus At-lanto jau skaičiuojame dešimtmeciais. Nuveikti darbai bendruomenėse įvai-rių organizacijų vienetu laiko nešami praicitin ir užmarštin. Jei kas yra už-fiksuojama popieriuje — lentynose, jau pradeda dengti dulkių sluogsniai.

S.m. kovo 18 d. suėjo lygiai 10 me-tų, kai Hamiltono bendruomenėje bu-vo suorganizuotas Salpos Fondas. Už-vertiant vieno dešimtmecio knygos la-pą, negalima praieiti tyliomis pr tuo žmones, bei jų darbus, kurie taip kruopščiai tesiami jau eilę metų. Ta proga norėtusi padaryti bent trumpa apžvalgą.

Paminėtos dienos protokolais Nr. 1 iš 1953 m. tarp kitko sako, kad B-nės valdyba pavėdė J. Giedraičiui suor-ganizuoti vietos Salpos Fondo. Jo su-dėtis skelbiama tokia: pirm. J. Giedraitis, vicepirm. A. Kivickienė, sekr. K. Kve-daras, ižd. B. Grinius ir pareng orga-nizat. — J. Kazlauskienė.

Pirmojo komiteto pirmieji rūpestiai buvo įjieskti kelių ir būdų lėšoms telkti. Pradžioje organizacijos sūtkio skaiti salpos nauda! 10% pelno nuo savo parengimų. Vėliau gautas sutiki-mas Fondui ruošti daikt, loterijas, or-ganizac. parengimus ir visas gautas pelnas ejo jo naudai. Pagaliau ir pats Fondas ryžosi ruošti gegužines, vie-dus šokių vakarus, vaidinimus bei da-ros ir muzikos koncertus. Ankstyves-niais laikais įvairios pramogos mūsų-se buvo daugiau populiarios ir gausiai visuomenės lankomos, tad ir pajamos iš to gerokai stiprino salpos kasą.

Salia to, dar buvo kreipiamasi į pa-rapijos kleboną kun. dr. J. Tadarau-ska prašant padaryti vieną kitą rinklia-va bažnyčioje ir kartu paprašyti pa-rapijiečių gausesnės aukos tam reikalui. Toks prašymas klebono asmenyje ras-davo pritarimo ir paramos.

Laikas bėgo. Sėliamųjų skaičius didėjo. Lėšų telkimo laukas nuolat siaurėjo. Pagrindiniu lėšų šaltiniu be-liiko kas metai pervedami pinigai rin-kimo vajai, skelbiami rudens laiku. Salpai "liesiausi" metai buvo — 1955, kai surinkta \$922 ir "riebiausi" 1960 m. kai surinkta \$1639. Pramoiginiai pa-rengimai mažai pelningi, bet Fondas nuo jų dar neatsisakė.

Per dešimtmetį pinigų buvo surinkta \$13.235. Stambesnės pozicijos:

Kanados Salpos Fondo Centrai pa-siusta \$4415. V. Vokietijos ligoniu se-nelių ir invalidų salpai — \$4004. V. Vokietijoje mokykloms — \$1053 ir vie-tos salpai išleista \$2600. Tai nėra mi-lioninės sumos, tačiau lyginant su ko-lonijos gyventojų skaičiumi, jos pakan-kamai geros.

Fondo Komitetas stengėsi padėti ne-vien tik pinigų, bet ir drabužių. Tam reikalui ruošė ir dangos rinkliavas — vajus. Per kalbama laiką buvo paruo-šta

Lietuvių tautos praeitis ir gatai

VL. MINGELA

Istorikų šališkumas

Turbūt nerasime žmogaus, kuris nemastytų apie savo praeitį, nekaltęti apie ją. Dažnas ta "savo gyvenimo" praeitį pagrina, padaro ją per daug puošnią, perdėta turtinga arba laiminga. Suprantama, kad jaunystė žmogui daug daugiau reiškia, negu gamtos pavasaris: jaunystė sužibę žmogui tik vieną kartą gyvenime ir niekada nepasikartoja. Žodžiu, daug romantinės fantazijos įdedama į praeitį. Poezija, romanas, novelės, apysakos — žmogaus ar žmonių gyvenimų aprašymas — atsiminimai, tai jų dvasinio ir fizinio pasaulio atspindžiai.

Tautos amžius ilgesnis: tad daugiau ir rašoma apie tautos ir valstybes. Kalbant apie kurios nors tautos praeitį, tariamai stengiamasi būti arčiau tiesos, t.y. perduoti tautos praeities teisingą gyvenimo vaizdą, pavaizduojant kaip iš tikrųjų anuomet buvo. Tam rašomos istorijos. O iš jų gyvenantieji žmonės mokosi — iš praeities mokosi, kad sukurtų geresnę ateitį. Gyvenantieji žmonės iš tų raštų susidaro sau pažiūras į praeitį. Madingi, laikui bėgant, kultūrai kylant, kinta ir pažiūros. Miršta žmonės — miršta ir tautos. Gilią senovę mums primena archeologinės iškastys, papirusai, molio pyletelės, ant kurių atitinkamai ženklausi bei įvairūs surašyti istoriniai faktai. Kalbant apie spausdintus istorinius raštus — knygas, reikia pastebėti, jog ne visi istorikai vien šventą tiesą teigia. Tad, pagal teisybę ir teisingumą toji istorinė tiesa niekad nebūna kaip 2+2=4. Kaikada ir mūsų sukišę istorikai nori įrodyti gryną melą (jiems gal atrodo gryną tiesą) ir įsukti naujų žmonių, kurie tam tikėtų. Prisiminkime įvairių tautų istorijas ir jų autorius: lenkus, rusus, vokiečius. Istikime, jog lenkų istorikai, rašydami Lenkijos istoriją ar kronikas, visad žiūrėjo pro lenkiškus rūžavus akinius ir beveik visus lietuvių atliktus kultūros, politiko darbus ar karo žygius priskyrė sau (prisiminkime Vytautą ir Žalgirį); negeresniu teisingumu švęs vokiečių ir rusų istorikų parašytos istorijos bei kronikos. Suktisime tad, jog Lenkijos, Rusijos, Vokietijos istorijos kitaip atrodytų, jeigu jas rašytų svetima tautai istorikai. Jų rašytos istorijos būtų visiškai skirtingos. Štai Sovietijos istorikai savaip suprantą socializmo "laimejimus". Kitokia samprata jie turi apie demokratiją ir laisvę. O po kelių šimtų metų (jeigu toji santvarka išsilaikytų) sunku bus atskirti pelus nuo grūdų. Juk ir šiandien daugelis intelektualų, Amerikos

piliečių ir kitų šalių žmonių tiki idealia komunizmo santvarka ir jie nuosirdžiai norėtų, kad pasaulio valdytų rusai. Visais laikais istorikai negalėjo išvengti šališkumo, širdies jausmo bei tautinio sentimentų. O ką jau bekalbėti apie įvairių karių, valdovų, feodalo už pinigą užsakytas monografijas, kronikas ir kt. raštus: juk viskas buvo rašoma tik tam, kad valdovui priskirtų daugiau laimėjimų, daugiau panegyrikų. Gerų kronikų apie mūsų senovę beveik nėra. Lietuvių kalba nieko neturime. Viskas pagrįsta svetimųjų kronikininkų liudijimu, o vėlyvesniais laikais — archeologinėmis iškastimis.

Gudonai: gatai ir lietuviai

Esant tokiai būklei, sunku pagrįsti rašyti pvz. kad ir apie gotus. Apie juos rašydama, kaip neprisiminti dr. A. M. Račkaus, mūsų tautos praeities tyrinėtojo, numizmatiko, kuris šiuo metu gyvena Čikagoje. Jį primena man knyga: "Gudonai arba gatai lietuvių tautos gimnaisčiai" (1929 m.). Šioje knygoje autorius kruopščiai tyrinėja (tam darbu skyrė daugiau kaip 10 metų) Lietuvos praeitį ir bando įrodyti, jog gudonai — gatai (The Goths) esą buvę lietuvių protėviai. Šioje knygoje autorius sako: "Tikrai yra verta kiekvienam lietuviui susipažinti su gudonų praeitimi, nes yra rimtu davinij, jog išnykusieji gudonai buvo artima giminingi lietuvių prūsų tautai. Gudonai, kitaip tariant gatai, gatai, gataučiai, gatai, gatai, gatai, gatai — tai buvo ašči (Aestian race) padėrėms žmonės (R. G. Latham, The Germania of Tacitus, Notes on Section XLV, 166-171 p.).

Apie savo knygos turinį dr. A. M. Račkaus pasisako: "Šioje knygoje skaitytojai ras nemena žinių rinkinį apie gudonų ir lietuvių praeitį. Taipgi ras mano originalių argumentų, kuriais įrodo, kad išnykusioji gudonų gentė — iki šiol dar tebeįgyvuoja lietuvių tautoje ir yra to paties kraujo ir tos pačios kilmės".

Knygos pabaigoj, 403 psl., autorius sako: "Įrodyti, jog gudonų tauta priklauso aščiui i.e. lietuvių, latvių, senprūsų tautų šeimynai, o ne tautonų, kaip kad tūli to norėtų, — tai yra šio veikalio tikslas. Savo įrodymus pamatavau ne ant svajonių, bet ant mokslinių pagrindų. Mano liudytojai yra: senovės geografo ir istorininkų raštai (Pytheas, Ptolemaeus, Tacitus, Plinius etc.); viduramžių kronikininkų užrašytos kronikos (Adam Bremensis, Boguchwal, Dusbarg, Hartknoch, Kadlubek,

Lazius Wolfgang, Praetorius, Petz etc.), gyvuoja lietuvių bei žemaičių tradicijos ir arkaimės dainos ir numizmatika. Numizmatikos mokslas nemeluoja. Ant monetų kas užrašyta, tai nieks neiškreips. Ant gudoniškų monetų matome iškaltas gudonų karių pavarde iki šiol gyvuoja Lietuvoje. Ir jei norime surasti paskutiniuosius gudonų tautos likučius, tai privalome jų įsieti pas kamiečius Lietuvoje".

Dr. Pr. Skardžius apie gotus. Tuo tarpu dr. Pr. Skardžius apie gotus pasisako LE VII t. 386-389 psl.: "Gatai, rytų germanų tauta, pirmiausia užtiknoma Vyslos žemumėje, kur ji buvo atsikėlus į pietines Skandinavijas. Nuo pavyslo g. plėtėsi į vakarus ir rytus ir pirmame amžiuje, spėjama, bus siekė sembų ir notangų sritis. Prūsai būdami kaimynystėje su g., šių buvo šiaip ar taip paveikti".

Savo str. LE 387 p. dr. Pr. Skardžius baigia šiaip: "Lietuvių ir latvių protėviai tiesioginiai santykiai su gatais nėra turėję, todėl ir dabartinę mūsų kalbą tikrai gotiškų skolinių yra labai mažai. Kaikuriuos iš jų mes galėjome gauti per prūsus (pvz. yla, gatvė, šarvas ir kt.) arba per slavus (asilas, stiklas ir kt.). Pats gotų vardas, atrodo, yra iškęs mūsų germaniškame skolinyme į gudas (iš gutaz), kuriuo dabar vadiname bielorusus".

Mūsų istorikas Simanas Daukantas 1845 m. gražiai aprašė lietuvių papročius "Būdas senovės lietuvių" — Kalmėnų ir žemaičių". Mūsų mokslininkų tvirtinimu, šis ir kiti S. Daukanto istorijos veikalai laikyti tik "grožine" ar pan. literatūra (Argi? — V.Mg.). S. D. mini, esą lietuvių senovėje vadinti gatais; jis sutapatina getus su lietuviais.

"Aušros" laikais ir mūsų aušrininkai, ypač dr. J. Basanavičius, įrodinėjo lietuvių kilmę iš graikų ir romėnų. Vėliau pasirodė, kad nebuvo tam mokslinio pagrindo. Red. — Šiuo ir kitais mūsų praeities klausimais neženktina teorijų, grindžiamų abejotinos vertės įrodymais. Reikia tikra prasme mokslinių tyrinėjimų, kurių Lietuvos istorija tebestokoja.

Atsiūsta paminėti

Maironis, JAUNOJI LIETUVA. Poema. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 43. Londonas, 1963 m., 118 psl. Kaina nariams — \$1. minkštai viršeliais, kietais — \$1.50; nenariams — \$1.50 m. v., \$2 k. v.

Evangelijos Sviesa nr. 2, kovas — balandis. 1963 m. Red. K. Baublys, 656 West 35th St., Chicago 16, Ill.

Dailininko Račkaus akvarėlės

Jau treči metai iš eilės Jurgis Kestutis Račkaus įstengia Toronto dailės gyvenime pasirodyti individualinėmis parodomis, kaskart kuodamas po rinkinį darbų, išsiai atliktų vis skirtingose medžiagose. Matėme jo spaudinius; pernai — tapybą, šiemet gi Picture Loan Society galerijoje buvo išstatytos akvarėlės.

Račkų lygiagrečiai domina du skirtingi vaizdiniai poliai. Vienuose darbuose atitinkamų spalvų ir formų kombinacijomis jis perteikia labai konkrečių dalykų ar įvykių išpūdžius; pvz. meksikietiškas karnavalas atgyja tradicinių piečių spalvų gaivalingame ritme; šarvuose komiška sukautystės riteris prieš akis iškyla vario sustingusiose dryžuose. Visi tie lengvai identifikuojami išpūdziai yra neatvirutiniai — Račkaus darbai yra visiškai abstraktūs.

Priešingai, kituose darbuose dailininkas nebesidomi dalykiškai atpažįstamais išpūdziais, bet gilinasi į grynai formalinius dalykus. Tą geriausiai parodo jo mėgiamas ir tipiškas dažnų paveikslų pavadinimas: "Formos erdvėje". Labiau nei tapyboje, jau metais vėliau, čia — akvarėlėje, Račkaus pagrindinis dėmesys sukaupias į dinaminį judesį. Sėkminguose darbuose nenusakomos formos skrieja paveikslu rėmais nebesiribojančioje erdvėje.

Apgailestautina, kad dėl menkos informacijos, ši, dabar jau uždaryta paroda, lietuvių žiūrovų, greičiausia, buvo praleista. Bet gi dabar, dailininkui atidarius savo galeriją, progų, be abejonės, pasitaikys daugiau. P. Alba

Water Colours by George Rackus. Picture Loan Society, Toronto. Balandžio 20 — gegužės 3. Paveikslų kainos — \$110-\$150.

Gyvenimas filmuose

Apie žirgus ir juodvarnį

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

Walt Disney savo filmuose, daugiausia skirtuose jaunimui, labai dažnai pavaizduoja kurių nors gyvulių gyvenimą, kaikada pateikdamas ne vien zoologinę kroniką, bet taip pat stengdamasis apvilkti tai daugiau ar mažiau sudominančia fabula. Paskutiniojo jo filmo "Miracle of the White Stallions" pagrindiniai veikėjai — Austrijos Lipizza akademijos baltieji eržilai.

Nors jau ir anksčiau imperatoriaus Maksimilijono II-sio buvo importavę iš Ispanijos baltų žirgų būrį, oficialiai joms ir arklų treniravimo akademija buvo įsteigta 1735 m. Keičiantis valdanciomis dinastijoms ir politinėms aplinkybėms, akademijos žirgai nekludomai išlaikė tradicijas ir buvo žinomi beveik visame pasaulyje. Net ir Hitleris savo karjeros pradžioje juos paliko ramybėje.

Filmas pradėdamas 1945 m. karo pabaigos įvykius. Sąjungininkų bombos vis dažniau ir taikliau paliedavo Hitlerio valdomas teritorijas, tuo pačiu ir Vienos Lipizza arklų akademijos kiemus. Iš kitos pusės artėjančios raudonos armijos grupės irgi nekėlė saugumo jausmo. Akademijai vadovaujęs pulkininkas Alois Podhajsky stengėsi žirgus išgelbėti — išgabenti juos iš Vienos. Nors ir visiškio žlugimo akivaizdoje Hitleris tam planui nepritarė, kad karais tai nebūtų palaikyti baimės ir pralaimėjimo ženklų. Arklų išgelbėjimo pastangos bei žygiai

Kultūrinėje veikloje

JOKŪBAS STUKAS, gimęs, augęs ir išimokslėjęs JAV, baigia disertaciją New Yorko un-tės filosofijos daktaro laipsnui gauti. Disertacijos tema — "Kaip kilo modernūs lietuvių tautinės susipratimas". J. Stukas pakviestas į Seton Hall un-tą South Orange, N.J. ekonomijos fakultetą dėstyti prekybos administracijos. Jam suteiktas asociate profesorius laipsnis.

PAULINA PETKUS, gvy. Monrovia, Calif., pirmojo Amerikos lietuvių prelatų Mykolo L. Kruso (1878-1950) atminimui finansavo Br. Budriūno giesmės "Sveika Marija" išleidimą. Giesmė yra skirta solo basui, mišriam chorui ir vargonams.

NEK. PR. M. SESERŲ KONGREGACIJA Putname, Conn., ruošiasi išleisti naujas Sibiro maldaknygės laidas lietuvių ir anglų kalbomis. Kongregacija jau yra gavusi visus reikalingus leidimus. Senųjų laidų jau nebegalima gauti.

BIRUTE BOGUTAITE, su dainavimo stipendija baigusi Baltijos Peabody konservatoriją, dalyvavusi eilėje konservatorijos statymų operų ir koncertų, šiuo metu ruošiasi magistro laipsnui ir dainuoja solo Baltijos Bach Society. Vienierius metus studijavo muziką Ispanijoje ir mokėsi dainuoti, mirė Kamajuose 1833 m. balandžio 11. Pavergtoje Lietuvoje jo sukaktį minėjo Rašytojų s-ga.

NUO KUN. A. STRAZDO — STRAZDELIO gimimo birželio 12 d. sueina 200 metų. Šis liaudies pamėgtas poetas gimė Kunigiškiuose, Jazintų valsčiuje, mirė Kamajuose 1833 m. balandžio 11. Pavergtoje Lietuvoje jo sukaktį minėjo Rašytojų s-ga.

N. RASTENIS išvertė anglų kalbon V. Banaičio operą "Juratė ir Kastytis". Klavirams išleisti jau turima \$2.670. Orkestracija dar nepradėta. Pr. Al.

DIDŽIAUSIA LATVIŲ BIBLIOTEKA laisvajame pasaulyje bei Melbourn, Australijoje. Ji turi 4.175 toms, ji tarpe tremtyje labai retų nepriklausomybės laikotarpio latviškos periodikos komplektų.

COMMENTATIONES BALTICAE. VIII-IX. 1960-61. Bonn: Baltisches Forschungsinstitut 1962. 446 psl.

Naujame tome — 6 studijos vokiečių, kalba Pabalitų ūkio, istorijos ir kultūros klausimais; instituto dir. prof. dr. Z. Ivinskio sudarytas apysakintais pranešimas 1959-60 m. bei kelios biografijos. Paskelbtųjų studijų tarpe tik viena lietuvinė, bet didžiai vertinga: Alfonsas Šešplaukis, "Herder und stangų juos išgąsdinti. Prie filmo prijungtas užrašas "Adult Entertainment", be abejonės, yra daugiau reklaminių, negu perspėjimo pobūdžio.

Red pastaba. — Šio straipsnio autorius prašo patikslinti, kad "TZ" 18 nr. jo straipsnyje apie švedų filmus lietuviški pavadinimai filmų "Wild Strawberries", "Virgin Spring" — "Through a Glass Darkly" atsirado be jo iniciatyvos ir yra reikalingi tiklesnio sulietvinimo.

LIETUVOS MENAS LENKIJOS MENO ISTORIJOJE. — Historia sztuki polskiej w zarysie. Praca zbiorowa w 3 tomach pod red. T. Dobrowolskiego i W. Tatarkiewicza. T. I: Sztuka sredniowiecza, 510 psl. 298 pav.; T. II: Sztuka nowozytna, 489 psl., 280 pav.; T. III: Sztuka nowoczesna, 288 psl., 260 pav. Krakow: Wydawnictwo Literackie 1962.

Sis naujas trijų tomų Lenkijos meno istorijos vadovėlis, parašytas kelių lenkų meno istorijos specialistų, aprašo architektūros paminklus esančius ir už Lenkijos valstybės teritorijos ribų Ukrainoje ir Lietuvoje. Pvz. aptartiamos mūsų Vilniaus Sv. Onos, Sv. Teresės, Sv. Petro ir Povilo ir net Pažaislio bažnyčios. Atskiras skyrius nagrinėja Lietuvos vėlyvąją baroką. Primenama Vilniaus un-to meno mokykla. Literatūros sąrašas įtrauktas tik dvejy lietuvių meno istorikų darbai vokiečių k.: H. Karūkštys-Jacynienės disertacija apie Pažaislį ir P. Rėkaičio studija apie Sv. Onos bažnyčią Vilniuje.

ADOMUI MICKEVICIUI statomas paminklas Romoje italų iniciatyva. Sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja prof. Della Porta. Romos miesto savivaldybė paskyrė vietą paminklui "Villa Borghese" parke.

SKULPT. GEDIMINUI JOKŪBONINI okup. Lietuvoje buvo paskirta Lenino premija už Priepiūto motinos statulą. Ta proga skulptorius pareiškė: "Priepiūto Motinos skulptūroje aš stengiausi parodyti žmogaus grožį, atskleisti, kad fašizmo atnešta mirtis ir kančios negali palaukti žmogaus ir jo paširzimo apginti tautą, ramybę, laimę. Stengiausi, kad Priepiūto Motina būtų perspausimais visiems — budėkite, kad nepasikartotų karo baisumai, dangaus nemetymų gaisrai..." Priepiūto kaima su jo gyventojais sudėgino vokiečiai, atsikėrydami už sovietinių partizanų veiklą kaimo aplinkėje. Taigi, dėl tragiko Priepiūto likimo yra kalti netik vokiečių baudžiamieji daliniai, bet ir Stalino laikų Sv. Sąjunga, kurios partizanai nekreipė dėmesio į vietos gyventojų gyvybes.

Rašytojų pasmilkymas kompartijai

Vilniuje įvykusiame Lietuvos kūrinių darbuotojų pasitarime dailininkai ir rašytojai prisiekė Sov. Sąjungos komunistų partijai: "Mes, Tarybų Lietuvos rašytojai ir menininkai, esame pasiryžę ir ateityje kaip akies vyzdį saugoti kūrybos idėjinį grynumą, duoti ryžtingą atkirtį bet kokiam bandymui prapti dienos šviesa vadinamajai "taikų sambūvi" su kapitalistinio pasaulio ideologija. Mes ir toliau aktyviai kovosime su ideologinio ar formalizmo pasireiškimais. Griežtai atmesdami paskirų literatūrai bei menininkų išpuikėliškas pažiūras ir masinį skaitytą ir žiūrovą, kaip į "nepraugusį" iki jų tariamojo novatoriškumo ar formalistinio imantrybiu, mes pasisakome už kuo glaudžiausius ryšius su gyvenimu, su plačiosiomis liaudies masėmis. Nėra ir negali būti kilnesnio uždavinio kiekvienam literatūros ir meno kūrėjui kaip žengti karta su liudimais, savo kūryba, ryškiais, pilnakraujais bendraamžių paveikslais —vkst—

LATVIŲ GELIŲ KRAUTUVE
802 BATHURST ST. (kampus Bloor)
Telefonas LE 3-3884.

PAS MUS PUKIAUSIOS GELES...

- ★ Pukėtis nuotokoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškoje ir komandistinėje stiliuje.
- ★ Įvairius rūgčių skinto gėles bei vazonus su gėlėmis.
- ★ Mes turime gintaro ir kitokių išdirbinių dovanoms.

Kolbame taip pat vėkšėti ir rusiškai

LOTUS

Stasys Yla

Netikintis vyras, tikinti žmona

GARSIOJO ADVOKATO VENCLAUSKIO SEIMOS DVASINIS VEIDAS

63.

Advokato žmona skautų veikloj ir šalpoj

Nuo 1926 metų Venclauskienė įsijungė į skautų veiklą. Tai buvo bene pirmoji subrendusi moteris, kuri padarėsi įžodį, užsijė eilines skautės kaklaraštį. Dirbo jinau su vyresnėmis skautėmis, buvo išrinkta į skautų tarybą ir už įvairius nuopelnus apdovanota nevienų garbės žymeniu. Šiai jos veiklai vyras nebuvo priešinąs, juoba kad ir dukros priklausė skautų organizacijai. Kitados, dar 1922-23 m., jis stambiai auka buvo parėmęs šiaulių tūntą, šiam įstaitant vėliavą. Venclauskių namai, naujai pastatyti, berods 1926-27 m., tapo tartum koks Šiaulių skautų centras.

Nuo įvairiopo labdaros ši šeima negalėjo išivaduoti. Prie durų prisistatydavo vargšai praieiviai — vyrai ir moterys. Venclauskienė daugiau duodavo išmaldos vyrams. Tai pastebėjęs vienas pažįstamas ją paklausė: kodėl?

— Matai, tamsta, moteris niekad neprapuls. Užeis čia ir kitur. Ji landesnė, prašesnė, dėl to daugiau ir prisirenka. O vyras nerūdas; jam sunkiau nusizėmint, prašant išmaldos. Jam visada reikia daugiau duot.

Adv. Venclauskis savu keliu šelpdavo vargingesniuosi studentus, ypač savo linkmės. Bet jis nesijaudino padėdamas žmonai auklėti jos globotinius katalikus. Tiesa, nevisi jų išeidavo tokiais katalikais, kaip ji būtų norėjusi. Kiti pasirinkdavo jos vyro kelią ar panašų. Dėlto ir ji nesijaudino, nes kas kitas galutinai apspręs, jei ne pats žmogus, savo tolimesni keliai.

Pakeitė savo kelią ir vyras

Viena daktarienė šianlietė, kuri gerai pažino Venclauskių šeimą, pasakojo, kaip Šiaulių kairioji visuomenė buvusi nusteibinta, kad advokatas prieš mirtį pasišaukęs kunigą. Sirgo jis vėžiu ir mirė prieš pat pirmąją bolševikų okupaciją — tais pačiais metais, vasario 24 dieną. Paskutiniją naktį buvo sukvietęs gydytojų konsiliumas. Padėtis atrodė beviltiška. Turbūt, tai jautė pats ligonis, kad išėjus gydytojams, kreipėsi į žmoną prašydamas "gelbėti".

— Žinojau, ką turiu daryti, — pasakoja Venclauskienė vienam iš artimųjų kiti dieną. — Skubiai pašaukiau

kun. J. Lapį, ir jis aprūpino vyrą paskutiniais sakramentais.

Duktė Danutė, nūnai pasiteirauta dėl tėvo mirties, pastebėjo — neabejojanti dėl jo intencijos šauktis kunigo. Tik ji abejoja, ar jis begalėjęs priimti Komuniją, nes vidurių vėžys buvo taip išsiplėtęs, jog ligonis nebepajėgęs priimti maisto.

Venclauskienė paaukė ne kurį kitą, o kun. Lapį gal dėlto, kad velionis su juo gražiai sugyveno. Jiedu mėgė vienas kitą, dažnai susitikdavę ir įvairius reikalus aptardavę.

Minėtoji daktarienė, prisiminusi Venclauskio mirtį, pasakojo:

— Panašiai buvo su mano dėde, stambiu ūkininku, kuris savo šeimą ir vaikus nuveždavo į bažnyčią, bet pats neperžengdavo jos slenkščio. Po pamaldų tačiau užeidavo į kleboniją pamatyti klebono, o šis užsukdavo į jo ūkį ir jiedu nebaigdavę kalbų. Kai dėdė sunkiai susirgo, tada liepė kinkyti porinį vežimą ir risti laukti kunigo. Tik ne kurio kito, o paties klebono! Ir taip atsitiko, kad klebonas tuo metu buvo išvykęs pas savo kaimyną į kitą kleboniją. Vežėjas turėjo padaryti didelį kelią, bet pristatė kleboną ir dėdė, prieš mirtį, susitvarkė su Dievu.

Adv. Venclauskis buvo pašarvotas Sv. Jurgio bažnyčioj. Po pamaldų, kuriose dalyvavo ir visa eilė jų globotinių, su procesija, kunigams lydinč, buvo palaidotas Jakševičių šeimos kape katalikų kapinėse.

Ne tik kairioji visuomenė, bet ir kairurie kunigai buvę nusteibinti šiom laidotuvėm. Reakcijų būta net katalikų spaudoj, ir tai labiausiai jaudino velionies vaikus.

— Kaip galima mūsų tėvą laikyti ateistu! — ligi dabar, prisiminusios anas reakcijas, reaguoja jų lūpos.

Naslė ir tremtinė

Po ketvertos metų, vyrui mirus, Venclauskienė pasitraukė į Vakarus ir pagaliau įsikūrė Amerikoj, Waterbury kolonijoj, kur ją, jau senutę, globėjo vyresnioji duktė. Waterbury Venclauskienė gyveno labai kukliai, galima sakyti, net skurdžiai. Bet niekam ji nesiskundė savo dalia, nebet savo ilgesiu Lietuvos ir noru ten grįžti.

Artimieji ir pažįstami, kurie ją lankė, pastebėjo, kad ji guli paprasčiausioj lovoj, kuri neturėjo net paklodžių. Susirūpinę ir galvodami, kad moteris neturi už ką nusipirkti, vieną kartą nunėsė nupirke. Po kiek laiko vėl nusipirko naują. Bet žiūri, kad tų paklodžių ji vistiek nevartoja.

— Argi nebūtų jums patogiau jas vartoti? — pasiteiravo.

— Aš ir nemanau jų vartoti. Ačiū, bet be reikalo man nešat. Lietuva kenčia, visi mūsų žmonės ten kenčia, tai ir aš galiu truputį pavargti Lietuvos intencija.

Pastebėta, kad ir valgių ji savęs nelepina. Vėl galvota, gal vargšė neturi užtekčiai pinigų. O pasirodo, ji sąmoningai pasninkaudavo, keletą dienų per savaitę, nes,

girdi, Lietuvoj žmonės kenčia didesnį alkį.

Lietuvos ir savo globotinių bei vaikų intencijomis ji kasdien eidavo Kryžiaus kelią savo kambarėlyje, paėmusi į rankas "stacijinį" kryželį; kalbėdavo įvairias novenas iš storos, atsivežtos savo maldaknygės.

Tas maldingumas stebindavo ypač pažįstamuosius, kurie vis neįsiojosi iš anų laikų Venclauskių šeimos "socialistinės" firmos garšą. Viena ponija, Venclauskių gerbėja iš tolo, buvo tiesiog sujaudinta aplankiusi senutę ir pamačiusi kaip vienuoliškai ji gyvena. Pasidarė ir jai neramu, kad nedarant jokių aukos už Lietuvą, netgi nesimeldžiant. Sujudo moteris įsieti Dievo ir kreipėsi tuo reikalu pas pažįstamą kunigą.

Tas kunigas buvo matęs poniją Venclauskienę skautų šventėse. Susipažino su ja, pasikalbėjo ir buvo kiek nusteibintas, kad ponija, socialisto žmona, tokia sava ir miela pirmą kartą sutiktam kunigui. Dar labiau jis nustebo, kai po kurio laiko gavo per rankas jos siunčiamą dovaną lietuviškos drobės maišelyje. Pradaręs rado celulozinę dėželę su užrašu: "Žemės žiupsnelis iš Lietuvos ir gintarėliai iš Palangos pajūrio. Tai jums atminimas". Nauja staigmena buvo kunigui, kai prisistatė moteris, įsiekanti gyvo ryšio su Dievu, netiesiogiai atvesta Venclauskienės poveikiu. Kunigas vis dar galvojo:

— Kokių prajovų esama tarp mūsų inteligentų. Viešumoj socialistai, privačiai beveik šventieji, o į bažnyčią vistiek neina.

Kunigas galvojo, kad ir Venclauskienė yra viena iš tokių. Tokį įspūdį jam sudarė ir minėtoji moteris, senutės gerbėja. Kunigas pagaliau sužinojo, kad senutė ne tik eina į bažnyčią, bet gal net daugiau nei kitos tikintios moterys.

Paliko apie 200 savo globotinių

Mirė ji nebesulaukusi grįžimo valandos į Lietuvą, bet išlaikusi šviesų protą ir labai gvą dvasią, nors tuo metu — 1959 sausio 16 — ji jau skaitė savo 85-sius amžiaus metus. Buvo palaidota lietuviu dr. Colney šeimos kapuose, o 1962 lapkričio 1 perkelta į lietuvių kapines. Naują kapą ją nupirko viena jos globotinių šeima, o palaiką perkėlimo išlaidas apmokėjo duktė. Paminklą visuomenės vardu ruošiasi jai pastatyti Detroito susidaręs komitetas, vadovaujamas aktorės — režisrės P. Mikšienės.

Gyvą paminklą šį nuostabi moteris, iš tikro, seniau sau pasistatė. Per 40 metų, kaip ji pati yra prisitarusi, padėjo išeiti į gyvenimą apie 200 vaikų. Iš jų 25 baigė, jos remiami, angštusiuosius mokslus, kiti — viduriniuosius arba amatų mokyklas. Apie velionę jos mirties 4 metų proga, rašė "Drauge" P. Valavičiūtė, cituodama pačios geradarės žodžius:

— Esu nors tuo patenkinta, kad man Dievas leido iš pasmerktų blogam likimui vaikų išauginti savo tėvynei labai daug gerų žmonių, kurie dirbo jos naudai. Juk tai irgi didelė Dievo dovana.

(Skelbimas apie pinigus)

PROGRESS Real Estate Limited
1064 Bloor St. W. • Telef. 534-9286

Turi didelį pasirinkimą: namų, bižnių, apartamentų, žemės sklypų, farmų, industrinių pastatų ir t.t. Perkant ar parduodant, visada kreipkitės į šią nekilnojamo turto pardavimo įstaigą. Jums mielai ir sąžiningai patarnaus.

S. JOKUBAITIS
Telef. 534-9286 • Namų 766-0417

Wasaga Beach, Stayner, Collingwood
ir apylinkėse turime didžiausią pasirinkimą vasarnamių, farmų, gazolino stočių, garažų, motelių, įvairių bižnių ir t.t.

V. (Vic) BUTRIMAS
DEL INFORMACIJŲ RASYKITE: BOX 83 COLLINGWOOD, ONT.
Frederick F. MARTIN Namų: V. BUTRIMAS
Real Estate 139 Fourth St. E.
Oakview Beach COLLINGWOOD, ONT.
Ištaigos tel. Wasaga Beach 201 Tel. 2337

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių "PARAMA" Kredito Kooperatyve

Būstinė: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario • Telefonas LE. 2-8723

Už santaupas moka nuo 4¼% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 7½%. Už paskolas - morgičius — 6½%. Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. Visų narių gyvybė apdrausta santauų dydyje, bet ne daugiau \$2.000.00.

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenantis Kandoje.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekviena diena, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius, o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tikrai pirmadieniais ir penktadieniais.

TELEVISION-RADIO-Hi-Fi Service — Dirbtuvė
Tel. 532-7733

Taisome visus modelius T.V., Hi-Fi, Radio, vokiškus stereo, patefonus, transistorius ir kt. Darbas garantuotas, sąžiningai ir nebrangiai atliekamas lietuvių techniko.

T.V. antenos statomos ir taisomos. Parduodame vartotas ir naujas T.V. ir H.F.

CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi Sav. R. STASIULIS
1736 Dundas St. W.

Taisom šaldytuvus, skalbimo mašinas, elektrines plytas.

Lietuvis LAIKRODININKAS
71 BEATY AVE. F. BOCHULIS TORONTO • TEL. LE. 3-5116

Taisau visokių rusių laikrodžių ir žiedus. Pagaudojantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, slubinius žiedus ir kt.

VALAU FOTELIUS IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis valymas. Sutaisau iširusius gaus ir pradedinius. P. KARALIONAS. Skambinkite LE. 3-4912.

VISU RUSIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS
Dundas Auto Body
Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvis savininkas A. Šimonis. 418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

J. BARAKAUSKAS
Elektros kontraktoriaus
Visų rūšių elektros įrengimai ir pataisymai.
Tel. RO. 7-9947
24 Humberview Rd., Toronto.

A.P. GARAZAS
1539 DUNDAS ST. W. LE. 5-9130 (prie Dufferin)
Visų rūšių automobilių mechaninis remontas. Automatinės transmisijos. Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Sav. Ant. Paškevičius

NAUJAI ATIDARYTA
lietuviška stalių dirbtuvė
A R O

Įruošime krautuves, restoranus, įstaigas, grožio salonus, sumoderniname virtuves ir atliekame įvairius kitus namų remontus.

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.
425 JANE ST., TORONTO • RO. 9-9647
Res. Tel. LE. 6-5363 K. STRIAUPIS Res. Tel. RO. 3-2032 P. JONIKIS

DUFFERIN RADIO and TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. Pritęs specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbals

V.S. garage
314 St. Helen's Ave. Tel. LE. 3-0631
Viena gatvė į vakarus nuo Lansdowne, prie Bloor Street West.

VISI MASINŲ REMONTO DARBAI LIETUVIAMS ATLIKAMI PIGIAU LIETUVIŠKAME V.S. GARAZE. Sav. V. STRIMAITIS

Automatinė transmisija pigiomis kainomis ir visi kiti taisymo darbai atliekami sąžiningai. DARBAS GARANTUOTAS.
Garazo telefonas LE. 3-0631. Namų telefonas 247-3418

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
VISU RUSIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.
507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

AR GALITE TEIGIAMAI ATSAKYTI?

Jei šėsis šių klausimų galite žodeliu "TAIP" atsakyti, yra galimumas, kad jūs galite gauti asmeninę paskolą.

☐ Have you been steadily employed for at least two years?	☐ Do you have a bank account?
Ar jūs dirbote nuolat paskutinius du metus?	Ar jūs turite banko sąskaitą?
☐ Is your wife employed?	☐ Do you own a car?
Ar jūsų žmona dirba?	Ar jūs turite automobilį?
☐ Do you have a permanent address?	☐ Do you own any real estate?
Ar jūs turite pastovią gyvenvietę?	Ar jūs turite nejudomo turto?
☐ Have you a satisfactory borrowing record?	☐ Do you have any other savings such as bonds or life insurance (Cash Surrender Value)?
Ar patenkinamai ir laiku grąžinate paskolas?	Ar jūs turite kitų santaupų, kaip bondų ar gyvybės draudimą (grynais paverčiamų vertybių)?

Cia iškirpti

Taip — klausimai yra Toronto-Dominion banko naujausias būdas tikslu palengvinti bankines operacijas. Tai padeda jums surinkti reikalingą informaciją apie jus. Taip pat palengvina greičiau ir patogiau jums paskolą išduoti. Stai ką daryti, jei jūs norėtumėte paskolą kokiame vertingame tikslui. Peržiūrėkite augščiau duodamus klausimus. Jei jūs galite bent šėsis jų žodeliu "taip" atsakyti, iškirpkite dalį šio skelbimo ir pristatykite vienam mūsų Bankų skyrių. Ten draugiškai su mūsų tarnautojais išsiaiškinkite. (Kadangi jūs turite jau reikalingas žinias, tik dalis formalumų teks atlikti). Pamątykite, kad taip — klausimai labai palengvins jums gauti paskolą. Jei dabartinis jūsų televizijos aparatas neveikia gerai, išsitykite kita čia nurodomu būdu. Pvz., jūs galite pasiskolinti reikalingą sumą \$250 naujam aparatui ir išmokėti dalimis po \$11.55 kas mėnesį laike 2 metų. Reikalinga nauja kromis ar šaldytuvai? Mokedami tik po \$18.47 kas mėnesį per du metus jūs galite gauti \$400 paskolą. Ar jei jūsų automobilį reikia keisti į naują, pasiskolinkite norimą sumą iš banko. (Mėnesiniai mokesčiai ir dydis pagal jūsų pagaivimą ir iki 3 metų). Aptarkite savo reikalus su draugišku personalu Toronto-Dominion banke. Tikrai, kreipkitės tuoj pat, jūs esate laukiamas.

THE TORONTO-DOMINION BANK
Where people make the difference

LIETUVIO ADVOKATO ISTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto, (arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad persikėlė į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W. Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

Dėmesio namų savininkai!
Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.
BR. AMBAKAS
Tel. LE. 7-2815

International Driving School
WALDI
859 COLLEGE ST.
Telefonas LE. 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.
1 val. važinėjimo ir teorijos pamokos nemokamai.

Sargyboje prieš džiovą
Matthew B. DYMOND, M.D., Ontario sveikatos ministeris

Vienas svarbesnių metodų įšėkant džiovos yra tuberkulino tyrimas. Šis paprastas ir saugus tyrimas dabar yra labai plačiai naudojamas išaiškinti, ar asmuo yra buvęs apkrėstas džiovos bacilomis praityje. Pozityvi reakcija nebūtinai reiškia, kad asmuo šia liga serga. Laimei, tik mažas užsikrėtusių žmonių procentas susserga pacia liga. Šių tyrimų būdas palengvina surasti, kiek liga yra išsipletusi atskirose vietovėse, o dar svarbiau, parodo, kur įšėskiti pačios ligos.

Šio šimtmečio pradžioje beveik kiekvienas, vidutinio amžiaus su laukės žmogus, būdavo užsikrėstas džiovos bacilomis. Dar ir 1923 metais, padarius tuberkulino tyrimus vienoje bendruomenėje, rasta, kad apie 50% gimnazijos mokinių kada nors buvo užkrėsti džiovos bacilomis. Tai ryškiai parodo, kad anuo metu ši problema buvo itin opi, kone visuotinė.

Suradus geresnius gydymo metodus ir panaudojus antituberkuliozinius vaistus bei plačių mastu pravedus neįtariamų užkrečiamų ligonių įšėskojimą, tuberkuliozė mūsų gyventojų tarpe gerokai sumažėjo. Kovoje prieš džiovą visa eilė organizacijų bendradarbiauja su sveikatos ministerija. Šiuo metu beveik 20% mūsų gyventojų yra buvę užkrėsti šios ligos bacilomis. Tai reiškia, kad daugiau kaip 1.000.000 žmonių, arba apytikriai 1 iš 5 Ontario gyventojų turi šios ligos bacilų.

A. CIZIKAS
ALFA RADIO & TV
PARDUODAM IR TAIKOM TELEVIZIJAS, RADIJAS
TAISOM ŠALDYTUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MASINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.

MOTINA DABARTIES ŠAUKSME

(Atkelta iš 3 psl.)

tinios vaidmuo sprendžiant dvasinius reikalus anaipol nebuvo ant-raeilis. Dar šiandien didžiojamės savųjų kunigaikščių įžvalgia tolerantiška politika rytų erdvėje, jų mokesčių palaikyti igulas suteikiant pavaldiniams pilną savivaldą tikybiniuose dalykuose. Ar ne dėka lietuvis motinos idiegtų pradų, sugebėjimo atskirti išvirsines kulto apraiškas nuo gilaus žmogiškojo elemento?

Lietuvė motina išliko tautos legendose. Birutė, Gražina, Zvilė, Pilėnų moterys — kilnūs tėvynės meilės pavyzdžiai. Ji išliko istorijoj, kaip tautos laisvių gynėja — Emilija Pliaterytė. Ji žengė drauge su vyrais kultūriniuose baruose, šviesdama ir dorindama liaudį, kaip J. Zemaitė, Lazdynų Pelėda, Petkevičiūtė, Satrijos Ragana. Bet didžioji nepažįstamoji Motina stovi fono gilumoje įamžinta Juozapato tragiškojo figūroj, šimtų mūsų poetų, atminimų rašytojų kūrinuose. Jos kančia ir tikėjimas išdrožtas paprasto dievdirbio — Motinos Sopulingosios su septyniais peiliais — figūrelėje.

SILPNA BŪTYBĖ — DRĄSOS ĮKVEPEJA

Motinos Dienos proga mums netenka rausti dėl lietuvis motinos bespalviškumo, nusitrynimo visuomenės sandaraj.

Mes nežinom vardu nei pavardžių tu motinų, kurių kraujas aptaškė kražių grindis, kurios laimino sūnus, kopiančius kartvųjų kalnelių, kurios alpo išsivysios išmėtytus partizanų kūnus, savo sūnų kūnus. Jos buvo ...

Lietuvoj, mano gimnazijos salėj, kabojo prasti fotografiniai padidiniai moksleivių, kurie sausio paryčių vadavo Klaipėdą. Dažnai bendros maldos metu klausdavau save, kaip jie išspruko į tą žygį be tėvų žinios, net su motinomis neatsisveikine?

Pavojingiausias žvėris

Niujorko Bronx zoologijos sode yra narvas, kuriame ant sienos yra pakabintas veidrodis. Avočioje veidrodis parašyta: "Jūs žiūrėte į pavojingiausią žvėrį pasaulyje. Jis vienas gali išnaukinti visus žvėris pasaulyje, daug ju jau yra išnaikinęs. Dabartiniu metu jis turi jėgą nušluoti visą gyvybę žemėje".

Suaugę paskaito užrašą ir nu-eina susimastę.

Pajieškojimai

VEDYBU TIKSLU nori susirašinėti lietuvių 42 mt. amžiaus su blaiviais, gerai nevedusiais tautiečiais maždaug to paties amžiaus. Turi nuosavą namą. Gimusi JAV, bet išauklėta lietuviškoj dvasioj, moka lietuviškai ir angliskai. Adresą sužinoti "T2" administracijoj, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

NASLE, kuros vyras tragiškai žuvo, nori susirasti gyvenimo draugą. Turi nuosavybę Kanados vakaruose. Vyro amžius galėtų būti 40-55 metų. Teirautis "Tėvishės Ziburių" administracijoj.

..ŠYPSENOS..

Gudruolė
Kaimynė: "Ka? Žiūri basebolo rungtynių televizijoj? Juk esi nusistatiusi prieš sportą?"
Žmona: Mano vyras sakė nuėjęs į tas rungtynes. Aš patikrin-siu — kai grįš, pakisiu jam kele-44 klausimui!

Be baimės
Gydytojas: Ar nebijote, kad naktį neišliktų smūgis?
Pacientas: Ne, daktare; naktį mano žmona miega.

Netokie jau blogi
Dail. Max Slevogt turėjo draugą, kuris piešė portretus ir nuolat skundėsi užsakymų stoka. Kar-tą atėjo portretistas pas draugą ir žiūriai pasigyrė gavęs užsa-kymą iš vieno žinomo piliečio.
— Na, matai, — tarė Slevogt, — žmonės nėra tokie blogi, kaip tu juos pieši ...

Abstraktinis menas
Windsoro kunigaikštis nemėgėta abstraktinio meno. Tuo tarpu jo žmona galvą guldo už jį. Po ilgu ginčų jiedu sutarė: kunigaikštienė iškabinas ant buto sienų visus tuos abstraktinius paveikslus, jei iš pirmo pažvelgimū atspės kur paveikslas viršus ir kur apačia. Ikiol kunigaikštienė negalėjo iškabinoti nė vieno abstraktinio paveikslu.

Per 20 metų
Gydytojas: Gaila, bet jūsų žmona visiškai neteko proto.
Vyras: Visai nesistebiu, nes ji man po truputį kasdien dalino jį per 20 metų.

Tyrimo rezultatai
Komisija, ištyrusi viešųjų mokyklų trūkumus, padarė išvadą: mokytojai bijo vedėjų; vedėjai bijo mokyklų tarybų; tarybos bijo tėvų; tėvai bijo vaikų, ir vaikai tai žino.

APDRAUDA namų, automobilių, baldų ir t.t.
RO. 6-0811 arba RO. 6-0832
PRANAS BARAUSKAS
49 CAMEO CRES. REAR JANE PARK PLAZA, TORONTO 9, ONT.
Commissioner for Taking Affidavits.

DR. E. ZUBRIENE
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST (prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. V. J. MEILUVIENE
DANTŲ GYDYTOJA
262 Roncesvalles Ave. (prie High Park Blvd.)
Tel. 535-7025
Priima pacientus pagal susitarimą.

DR. V. SADAUSKIENE
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER ROAD (2-ras namas nuo Roncesvalles) Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priimimo valandos: 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktorija BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE. (prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniai nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W. Roca 107
Telefonas EM. 6-4182 Toronto

DR. J. MATULIONYTE
DANTŲ GYDYTOJA
1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)
Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais 2-9 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9-5.30 val. p.p.
Telefonas RO. 6-1372

Kabineto telefonas LE. 4-4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakaris ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto 4, (į rytus nuo Dufferin St.)

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
420 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4551; namų CL. 9-8025.
Darbo valandos: nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.
Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalbo slavi kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto, Telef. WA. 1-3924

Dažai ir sienoms
VASKAS, SEPECAL, TERPENTINAS
SKY'S PAINT & WALLPAPER
891 DUNDAS ST. WEST
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

DRAUDIMAI
NAMŲ, AUTO, VASARVIEČIŲ, KOMERCINIŲ, ATSAKOMYBES, APIPLĖSIMŲ, TRANSPORTO, BONDS IR PAN.
24 VAL. PATARNAVIMAS
RO. 9-4612
DARBO VALANDOMIS
RO. 9-4131
NAMŲ
RO. 6-7132

Sv. Jono Kr. parapijos žinios
— Pirmosios Komunijos iškilnės — šį savaitgalį: vaikų pirmoji išpažintis šeštadienį 5 val. vak., o P. Komunijos iškilnės — sekmadienį, gegužės 12 d., 9.30 val. Vaikai su savo tėveliais renkasi sekmadienį pusvalandžiui anksčiau į parapijos salę. Po iškilnių bažnyčioje šventės dalyviams bei jų artimiesiems salėje bendri pusryčiai.

— Motinos Dienos proga šį sekmadienį 11 val. laikoma iškilnų pamaldos. Kviečiama gausiai priimti šv. Komuniją mamių įtencijai. Išdalinti lapeliai, kuriuose pažymimos Mišių intencijos už mirusius ir gyvas motinas. Lapeliai gražinami šį sekmadienį pamaldų metu.

— Tėvybos pamokos P. Komunijos vaikams ir mokiniams, lankantiems viešąsias mokyklas, šį sezoną yra baigtos.

— Gegužinės pamaldos — penktadienį 7.30 val. vakare.

— Praėjusią savaitę įvyko pasitarimas Gerojo Ganytojo stovyklavietės praplečimo ir tvarkymo reikalo. Sudaryta stovyklavietė yra iš parapijos klebono ir trijų komitetų narių. Dar šį pavasarį numatyta stovyklą praplešti pristatant naują pastatą. Pačią stovyklą vadovys nutarė padalinti į ketelį pozicijų, tvarkomų atskirų asmenų: komendantas, stovyklų kapelionas, ūkvedis, berniuku ir mergaičių vadovai. Stovyklą šiais metais truks visą liepos mėnesį. Sudaromas stovyklų personalas.

Ponios, kurios liepos mėnesį turėtų laisvo laiko, maloniai yra prašomos pagelbėti šeiminkavime. Apie tai prašome informuoti kleboniją.

— Labai gražiai pagiedojo Hamiltono liet. parapijos choras šv. Jono Kr. liet. bažnyčioje praėjusį sekmadienį pamaldų metu. Padėka visiems svečiams choristams, pagarba gabiam ir energingam choro vedėjui sol. Vac. Verikaitiui ir gražiai vargonais akomponavusiai muz. D. Skrinškaitė. Tikėjime, kad chorų pasiekimai ir ateityje nebus pavirsti.

— Praėjusį savaitgalį lietuvių kapinėse pasodinta medelių ir pradėta puošti apie kryžius aikštę bendroji terasa. Medelius pristatė lietuvių daržininkas V. Zemeckas iš Oakvilles, o darbams vadovavo archit. A. Kulpavičius su ponia.

— Jaunimo choro repeticijos: trečiadienį — mergaitėms, penktadienį — berniukams ir šeštadienį, po lituanistinės mokyklos pamokų, bendra repeticija.

Kun. dr. J. Tadarauškas, kaip matyti iš vyšk. V. Brizgio redakcijai atsiųsto rašto, yra pakeltas į mونسinјorus. Sveikiname! Tame pačiame rašte minima, kad mons. J. Tadarauškas paaukojo paminklėliu lietuvių koplyčiai Vašingtone \$1000. Religinės Salpos JAV reik. vedėjas kun. St. Raila savo biuletenyje pažymi, kad mons. J. Tadarauškas savo parapijos vardu paaukojo \$300.

Prisikėlimo parapijos žinios
— Giliai užjaučiame Teodoziją Trakimienę, nepersemausią su laukusią liūdnos žinios apie savo motinos, o dabar ir apie tėvelio Kazimiero Norkaus mirtį.

— Praėjusį sekm. 72 vaikučiai priėmė Pirmąją Komuniją. Juos visus nuosirdžiai sveikiname. Po iškilnių bažnyčioje, par. salėje buvo bendri iškilmingi pusryčiai, kuriuose dalyvavo Pirmąją Komuniją priėmę vaikučiai su savo artimaisiais — virš 350 asmenų. Mišių metu gražiai giedojo kun. B. Jurkšo vadov. par. jaunimo choras. Pažymėtinas ir šis malonus faktas — kone visi iškilnėse dalyvavę kartu su vaikučiais ėjo šv. Komunijos.

— Nuosirdžiausia padėka reikiame Nek. Pr. M. seselėms už pavyzdingą vaikučių paruošimą. P. Komunijai. Mes negalime atsižebėti jų sugebėjimu tokį didelį vaikų skaičių suvaldyti vien gerumu ir švelnumu! Atlygink Dieve!

— Taip pat nuosirdžiai sveikiname P. Komuniją priėmusių vaikučių tėvelius ir jiems giliai dėkojame už pavyzdingą vaikučių vežimą į gana ilgai trukusias paruošiamąsias pamokas, už didelę dovaną šv. Mišioms. Taip pat nuosirdžiai dėkojame tėvelių komitetui, kuris, vad. A. Sungailienės, J. Kulikauskienės ir A. Jagelės, iškilmes tvarkingai organizavo ir pravėdė.

— Sutvirtinimo sakr. bus teikiamas birželio 16 d., sekm., po pietų. Paruošiamosios pamokos vaikučiams, pradėtos šiuo sekmadienį, bus kas sekm. po 10 v. Mišių Vaikų Namuose. Vaikučiai, kurie yra priėmę P. Komuniją, bet dar nepriėmę Sutvirtinimo sakramento, šias pamokas turėtų lankytis. Suaugę registruojasi par. rastinėje.

— Šį sekm. — Motinos Diena. Nuosirdžiai sveikiname visas kolonijos motinas. Kviečiame kiekvieną savo motiną kaip nors pagerbti. Visus raginame šį sekm. eiti Sakramentą.

— Šį sekmadienį minima liet. tautos šventė. D. Motinai pasiaukojimo šventė. Iškilnės jungiamos su gegužinėmis pamaldomis.

— Gegužinės pamaldos — šioadienį 8 v. vak., sekm. — po Sumos. Nepamirškime tu pamaldų, kurios tėvynėje buvo mielos.

— Motinos Dienos novenos Mišios kas rytą 8 val. Be to, visos novenoje pavestos gyvos ir mirusios motinos prisimenamos gegužinėse pamaldose.

— Šį sekm. vėlyvosios Mišios 11.30 val. salėje laikomos įprasta tvarka.

— Tėvybos pamokos gimnazistams baigtos. Jos vėl prasidės po vasaros atostogų.

— Par. choro bendra repeticija — šį ketvirtad., 7.30 v.v. muzikos studijoje.

— Par. vaikučių choro repeticija — šį penktad., 6.30 v. vak. muzikos studijoje.

— Jaunimo sekmad. šokiai muzikos studijoje iki rudens nutraukti.

Šį ŠEŠTADIENĮ, gegužės 11 d., 8 v.v. Prisikėlimo auditorijoje

Pavasario balius - susipažinimo vakaras

DALYVAUS SVEČIAI SPORTININKAI IS KANADOS IR JAV.
GROS BENNY FERRY ORKESTRAS. SVEČIAMS SPORTININKAMS IR STUDENTAMS ĮEJIMAS \$1.00, KITIEMS — \$1.50.

RENGIA P.P.S.K. AUSRA

kiami. Šį sekm. jų jau nebebus.

— Kitą savaitę, atskirai susitarus, bus lankomi iki šiol neaplanuoti parapijiečiai, nežinintur kur yra jų gyvenamoji vieta.

— Sutuokta: Augustinas Navikas ir Irena Naujokaitė. Sveikiname ir geriausius linkėjimai!

— Pakrikštija: Julius ir Heros Pakniuk dukrelė Silvija Angelė. Sveikiname!

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Toronto liet. apylinkės rengiamos Motinos Dienos minėjimas įvyks šį sekmadienį, gegužės 12 d., 4.30 val. p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Paskaitinimė yra pakviesta p. I. Kairienė, Meninė programą išpildys Toronto lietuvių jaunėsių komitetas. Kviečiame lietuvių visuomenę dalyvauti šitaime lietuvių motinos pagerbime.

— M. Lituanistinio seminaro paskaitos šį penktadienį Liet. Vaikų Namuose: 7.30 — dr. M. Anyas: Lietuvių apgyvenimo sritys senprisių žemėje; 8.15 — A. Rinkūnas: Skaitymo metodika; 9.00 — A. Gurevičius: Liet. kalbos sintaksė.

Liet. Evangelikų Moterų draugija šį sekmadienį, gegužės 12 d., 4 v. p.p., šv. Jono Kr. parapijos salėje rengia tradicinį linksmą vakarą. Mėgėjų būrelis, režisuojamas J. Jagelės, suvaldys 2 v. vaidelį "Jie grįžo". Po vaidinimo — kavutė su pyragėliais, turtinga loterija. Rengėjo kviečia Toronto visuomenę gausiai dalyvauti ir paremti labdarinės veiklos. Įėjimas — laisva auka. Valdyba

Dail. J. Račkaus tapybos ir monotypų paroda atidaryta Hamiltone, Ericson gal. 325 King St. E., gegužės 3 d. ir truks iki geg. 25 d. Išstatyti ankstyvesni ir naujesni kūrinių. Lankymo valandos kasdien nuo 9 iki 5 v. Sekmadieniais uždaryta. Rudenį dail. Račkaus ketina ruošti parodą Chicagoje.

"Dainos" kartūno balijų pr. šeštadienį už originaliausias kartūno sukeles premijas laimėjo: I — "Miss Freedom", J. Juozaitytė, II — I. Turutienė, III — Dalia Kvietytė.

PRITYRES sienų ir lubų valytojas įeško darbo. Skambinti tarp 5-9 v.v. tel. LE. 2-4706.

REIKALINGA MOTERIS darbams motelyje — Scarborough. Duoda kambarius ir maistas. Dėl atlyginimo susitarsim. Tel. 267-9941, skambinti po 4 val. po pietų.

REIKALINGA SEIMA ar pavienis asmuo tabako ir gyvulių ūkiui. Duoda mas atskiras namas. Atlyginimas pagal susitarimą. Dėl smulkesnių sąlygų kreiptis telefonu CH. 1-9465 vakarais arba rašyti: J. A. Stankus, R.R. 3, Cobourg, Ont.

Išnuomojamas kambarys ir maža virtuvėlė su baldais — Sunnyside rajone. Tel. CI. 9-0681.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė I. augstė, arti High Park; tiktai moteriai. Tel. RO. 6-5418.

Išnuomojama — tiktai moteriai ar mergaitė — kambarys ir virtuvė; su ar be baldų; Sunnyside — High Park rajone. Tel. LE. 2-8459.

Išnuomojama kambarys ir virtuvė su baldais Rusholm — Heydon Park rajone. Tel. LE. 2-8950, skambinti po 5 val. vakaro.

Išnuomojama butas II-me augstė: 2 kambariai, virtuvė ir vonia, Bloor — Havelock rajone. Galima naudotis garazu. Tel. LE. 2-4058.

PARDUODAMAS geram stovy, 8 kambarių namas, 74 Kennedy Park Road. Tel. RO. 9-4497, skambinti betkurio laiku.

ORKESTRAS visokiems rengimams. Patyręs vestuvėse groti arba tik akordeonu mažose rengimuose. Tel. LE. 5-0466. A. Zaremka.

Lietuviška baldų dirbtuvė
Daromi nauji minkšti baldai ir attraukiami seni pigia kaina. P. Laby. Tel. WA. 2-7981. Namų AM. 1-0537.

BALTIC MOVERS
Baldų pervežimas Toronto ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Vaziuojama kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur. 30 DEWSON ST., TORONTO. Telefonas TF. 1-1403

Dėmesio sporto entuziastams!

GEGUŽĖS 11, 12 d.d. TORONTE
S. AMERIKOS ESTŲ, LATVIŲ IR LIETUVIŲ
Rinktinių Čempionatų Žaidynes

KREPŠINIS (moterų, vyrų ir jaunių komandos)
TINKLINIS (moterų, vyrų ir jaunių komandos)
STALO TENISAS (pavienių ir dvejetų)

Preliminarinės varžybos prasideda šeštadienio rytą. Tinklinio baigminiai žaidimai — šeštadienį 4.30 p.p. Krepšinio baigminiai žaidimai — sekmadienį 1.30 p.p. St. Michaels College — 1515 Bathurst St. Ribotas kiekis bilietų dar gaunamas baigiminiams žaidimams.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS DESIMTMETIS

Gegužės mėn. Prisikėlimo parapijai sueina 10 metų nuo jos įsikūrimo Toronto. Sukaktis bus minima gegužės 26 d. Rytą bus iškilmingos padėkos Mišios, kurias greičiausiai laikys T. pranciškonų provincijolas: pamokslą sakys "Aidu" red. T. dr. L. Andriekus, OFM. Vakare bus didelis par. jaunimo, vyrų, moterų ir mišrių balsų chorų koncertas su solistais. Po koncerto — kuklios vaišės. Taip pat spausdinamas nemažas sukaikties leidinys, kuriame be gausiai iliustruotos par. dešimtmečio kronikos ir parapijos bei jos organizacijų veiklos apibūdinimo, bus pateikta 10 metų finansinė apykaita ir aukų bei aukotojų sąrašas. Be to, sukaiktiai paminėti spausdinamas a.a. dr. Adolfo Sapokos mokslinis veikalas lietuvių k. apie Lietuvos sostinę Vilnių.

Lietuvių šeštad. mokyklai Toronto paremti aukojai: KLB Toronto apyl. valdyba \$250; Prisikėlimo vyrų draugija \$25; Prisikėlimo par. kat. moterų draugijos skyrus \$100; liet. gydytojų Toronto skyrus \$75; šv. Jono Kr. kat. moterų draugijos skyrus \$50.

Mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyksta gegužės 18-19 d. egzaminais ir iškilmingu mokyklos užbaigimo aktu.

A. PARAPIJU CHORAI — Toronto šv. Jono Kr. ir Hamiltono Aušros Vartų gegužės 5 d. pasikeitė gastrolėmis ir giedojo per Sumą. Hamiltoniško choro, vad. sol. V. Verikaitio, klausėsi piltutėlė šv. Jono Kr. bažnyčia. Kad ir apilnamas sąstata (dalyvavo 37 iš 45 choristų), choras pasirodė kaip pajėgus vienetas, sugebąs išpildyti sudėtingus religinius kūrinius. Po pamaldų parapijos salėje buvo surengtos vaišės, kurių metu klebonas kun. P. Azubalis pasveikino viešniais bei svečius ir išreiškė viltį, kad tai nepasikartins toks susitikimas. Choro vadov Kalbejo J. Juozapavičius, pasidžiaugė, kad tokia išvyka yra moralinis choro pastiprinimas. Choristai už vaišės atsisakojo "Ilgiausių metų".

Sv. Jono Kr. parapijos choro išvyka Hamiltonan buvo irgi puiki proga hamiltoniečiams išgirsti, kad ir negausus, bet darnus vieneto giedojimą. Choro vadovauja muz. St. Gailevičius. Choristas maloniai nuteikė draugiškos prel. dr. J. Tadaraušo vaišės ir pora malonių valandų tarp hamiltoniečių. Atsisėdę klėbonui choristai sugiedojo "Ilgiausių metų".

Specialus išpardavimas estų prekyboje

GEROS KOKYBĖS NAUJASIOS MADOS SERVIZAI:
• 6 asm. servizas — \$16.50 • 12 asm. servizas — \$33.00
• 8 asm. servizas — \$22.00 • 6 asm. kavos servizas nuo \$6.50 ir virš.
Šios ir kitos puikios europietiško skonio dovanos gaunamos mūsų prekyboje įvairioms progoms, kaip: vėdinimams parengimams, gimtadieniams, vardadieniams, sukaiktims, jubilėjams ir kt.

VIKING IMPORTS 1022 BLOOR ST. W., Toronto 4, (prie Rusholme Rd.) • LE. 5-9152

SVEIKATOS KLINIKA — Health Clinic

Vienintelė lietuviška, Kanados valdžios registruota sveikatos klinika, veikianti pagal Bevatistinio gydymo išstatymą. Mediciniškai ir kooperaciniai gydymai. Natūralūs gydymo metodai. Specialūs chroniški ligų gydymai elektros, fizinių masažų, terapijos, ultravioletinių, infraraudonųjų spindulių, svorio kontroliavimo pagalba. Ypač išsėtinama jaunimui, besidomintiems atletinės figūros išauginimu: atletinė terapija, hidro ir kitų rūšių terapijos. Garų vonios, šiluminės pirtys — sauna ir kiti įrenginiai. Speciali pagalba vaikams ir neščioms moterims prieš ir po gimdymo siekiančoms išlaikyti gražią figūrą. Visi patarimai išlaikyti gerai sveikatai teikiami nemokamai. Klinika bendradarbiauja su įvairių ligų specialistais — gydytojais.

BERNARDAS NAUJALIS, R.M.N.Pt.
474 Roncesvalles Ave. (prie Dundas St. W.), Toronto 3, Ont. Tel. LE. 3-8008

Lankydami Toronto

nepamirškite užsukti lietuviškos dovanų, suvenyrų ir įvairių reikmenų krautuven "The Times"

1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547
J. BERZINSKAS
Užsakymai priimami ir paštui

AL GARBENS REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664
Vakaraš — HU. 9-1543.

GLADSTONE — COLLEGE. \$17,000 is viso; įmokėti apie \$3,000. Trijų seimų atskiras namas. Prie Prisikėlimo parapijos. Vandeniū — alyva šildomas. Du garažai. Pajamos \$250 i mėn.
INDIAN RD. — BLOOR. \$23,000. 3-jų seimų, atskiras, 3 virtuvės, 3 vonios, Vandeniū šildomas. 2 mūriniai garažai. Įmokėti \$7,000.
GLENLAKE — HIGH PARK. \$14,000 pilna kaina. Atskiras, plytų namas geram stovy, vandeniū šildomas. "Estate" pardavimas.
GRENDIER — RONCESVALLES. \$15,500 pilna kaina. 6 kamb. namas su 2 virtuvėmis. Nauja šildymo sistema, garažas. Neaugstas įmokėjimas.
INDIAN GROVE — BLOOR. \$15,000 visa kaina. 6 kamb. modernus namas, naujas apšildymas, 2 garažai, nedidelis įmokėjimas.
JANE — BLOOR. \$19,500 pilna kaina. Gražus, atskiras namas, pirmą sykį parduodamas. Privatus įvaziavimas, garažas.
ORIGINALUS DUPLIKSAS. \$31,500, geriausias 3-jų seimų namas šioj apylinkė. Balkonas, geležiniai laiptai, apie 1400 kv. pėdų didumo butai.
ZEME — 4 AKRAI. \$13,000 pilna kaina, netoli Nr. 5 vieškelio, 10 mylių nuo Toronto, asfaltuota gatvė, miesto vanduo.
Pas mat raudasi daug naujai registruotų pardavimų High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijų skambinkite A. GARBENIUI.

MONTREAL, Que.

Sv. Kazimiero parapijos žinios

— Praeitą šeštadienį suruošta margučiu vakarienė praėjo su didžiuliu pasisekimu. Gražiai pavasariškai dekoruotoje salėje, prie skaniai ir gausiai paruoštų darbių šeiminių patiekalų salė buvo perpildyta svečių. Pelno gauta virš \$700.

— Šį sekmadienį, gegužės 12 d. šv. Kazimiero parapija ruošia iškilmingą Motinos Dienos minėjimą. Programą atlieka dr. V. Kudirkos mokyklos mokiniai. Visus parapijiečius prašome gausiai dalyvauti. E. N.

Aušros Vartų parapijos žinios

— Dievo Motinos statulos vainikavimo iškilnės įvyko pr. sekmadienį. Jas rengė Marijos sambūris.

— Gegužinės pamaldos mūsų bažnyčioje — 7.30 val. vakare; sekmadieniais — po Sumos.

— Rengiasi tuoktis: John Koszega su Pierrette Turcotte; Juozas Kurilavičius su Marija Alma Kozyte; Joseph Mackevic su J. J. Jurgickaitė.

— Parapijos kunigai nori aplankyti lietuvių, gyvenančių neperitolimose Montreale apylinkėse. Kaikada tenka girdėti nusišundimų, kad yra žmonių, kurie per visą eilę mėnesių ar net metų nėra matę lietuvių kunigo. Būsime labai dėkingi, jei būsite informuoti apie tokius tautiečius ir jų adresus.

— KLB Moterų draugijos Montreale skyriaus visuotinis susirinkimas įvyko pr. sekmadienį po 11 val. pamaldų parapijos salėje, po seidių kambaryje.

— Sv. Onos draugijos susirinkimas irgi įvyko pr. sekmadienį po 11 val. pamaldų parapijos po 11 val. kambarioje.

— Motinos Dienos minėjimas — šį sekmadienį, gegužės 12 d., tuo po 11 val. Mišių parapijos salėje. Ruošia Augst. Lituanist. Kursų mokiniai. Programoje taip pat bus dr. H. Nagio paskaita. Visi kviečiami atsilankyti.

— Literatūros vakarą šį šeštadienį, gegužės 11 d., 7.30 val. vakare, rengia Akademinis Sambūris parapijos salėje.

— Joninių gegužinė rengiama

AV parapijos, bus birželio 30 d. Palangoje. Parengiamieji darbai jau pradėti.

— Parapijai aukojai: \$3: P. Gaudis; \$5: G. Gedvilienė; \$8: J. Seidys; po \$10: V. Andrejauskas, L. Bulotienė, A. Černis, V. Draskinis, A. Kinderis, E. Motėdienė, A. Paškevičienė, V. Skaistgiris; po \$15: J. Bulota, V. Janušauskas; po \$20: J. Adomaitis, K. Andriškevičius, J. Cražys, G. ir A. Knys-tautai; \$30: K. Otto; \$100: Iz. Mališka. Visiems aukotojams labai dėkojame.

— Naujoms "Lito" patalpoms įvesta atskira telefono linija. Skambinkite: 766-5827.

Antroji pr. sekmadienio rinkliava buvo skiriama gelėms. Šia proga primename, kad jei kas norėtų paaukoti altoriaus gelii, augintų savuose darželiuose, būtų labai dėkingi.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — \$182.50. AVB

Henrikas ir Gailutė Valiuliai išsikėlė į Čikagą. H. Valiulis dirbs toje pačioje firmoje — RCA Victor, kuri ten atidarė savo skyrių.

"Lito" valdybos ir komisijų posėdis kviečiamas šį sekmadienį, gegužės 12 d., 8.30 val. ryto, banko patalpose 1465 De Seve St.

Perkėlė savo santaupas į "Litą" iš kitų bankų per praeitą savaitę 14 asmenų — \$30,600. Stambiausia suma buvo \$6000.

"Litą" jau persikėlė į naujas patalpas AV parapijos klebonijoje. Pertvarkymo darbus atliko Jonas Dalmantas. Pirmoji klientė buvo FLK Moterų draugijos Montreale skyriaus vad. Irena Lukoševičienė su dukrole Ina.

DISTRICT ESTATE BROKERS
Montreal Real Estate Board nariai
Naimai — Zeme — Paskotos
P. Jasutis tel. LA. 2-7879
DISTRICT GENERAL INSURANCE SERVICE
Royal Globe draudimo b-vės.
Gairas — Automobiliai — Nalaimės
G. Rubšenas, tel. 768-8640.
P. ADAMONIS
3907 Reseront Blvd. Tel. 722-2472
Stos Lite Nr. 752

Siuntiniai ir doleriai Sovietijon

DOLERIAI — DA, RUBLIAI — NIET!

Toronto dienraštis "The Telegram" paskelbė eilę straipsnių, parašytų L. Kossar ir J. Jursa apie siuntinius ir pinigų ir anapus gelež. uždangos. Vienas jų straipsnių pavadintas "Dollars, Da, Roubles, nyet". Juose aprašomas sovietų užsimojimas išnaudoti iš-eivius ir tai sovietams pelningiausiu būdu. Straipsnio autorių apskaitavimu, iš Kanados sovietai kasmet gauna apie \$20 milijonų. Ankščiau parama gimėms buvo si superkama Kanadoj. Nuo 1958 metų įvesta ir kita sistema, pavadinta TUZEX. Ja naudojasi Českoslovakija. Kanadoj ir JAV gyvenkūminės perka doleriais atitinkamus kuponus specialiose agentūrose; jie persiunčiami Českoslovakijon, kur gavėjais gali nusipirkti norimų daiktų už atitinkamą sumą pinigų, bet tie daiktai esą vietinės gamybos. Ši sistema buvo greitai pritaikyta Vengrijai.

Lenkijai ir R. Vokietijai IKKO, PEKAO ir GENEX vardais. Dabar esą nuspresta šią sistemą pritaikyti ir Sov. Sąjungai. Ji esanti gelež. uždangos. Vienas jų straipsnių pavadintas "Dollars, Da, Roubles, nyet". Juose aprašomas sovietų užsimojimas išnaudoti iš-eivius ir tai sovietams pelningiausiu būdu. Straipsnio autorių apskaitavimu, iš Kanados sovietai kasmet gauna apie \$20 milijonų. Ankščiau parama gimėms buvo si superkama Kanadoj. Nuo 1958 metų įvesta ir kita sistema, pavadinta TUZEX. Ja naudojasi Českoslovakija. Kanadoj ir JAV gyvenkūminės perka doleriais atitinkamus kuponus specialiose agentūrose; jie persiunčiami Českoslovakijon, kur gavėjais gali nusipirkti norimų daiktų už atitinkamą sumą pinigų, bet tie daiktai esą vietinės gamybos. Ši sistema buvo greitai pritaikyta Vengrijai.

"Krikščionių tikėjimų skirtumai". Antra šia tema paskaitos dalį skaitys Tėv. Kornelijus Būmrys, OFM. Kat Vyrų Draugijos susirinkime, gegužės 12 d., tuo po paskutinį pamaldų Prisikėlimo muzikos studijoje. Nariai ir prijauciantieji kviečiami gausiai dalyvauti.

Valdyba

Bilietų kainos laivais į Toronto salas nuo gegužės 1 d. sumažintos per pusę visam vasaros sezonui. Kainos ten ir atgal nuo lapkričio 1 d. iki bal. 30 — 50 ct. suaugusiems, 25 ct. vaikams; nuo gegužės 1 d. iki spalio 31 — 25 ct. suaugusiems, 10 ct. vaikams. Nuo geg. 15 d. pradedama laivų tarnyba kas 20 minučių. Perna į pasinaudojo 857,045 keleiviai, t.y. 269,000 daugiau nei 1961 m.

"Music at Midnight" — tokio vardo veikalas statomas Queen Elizabeth teatre, parodų aikštėje, gegužės 9-18 d. Pradžia 8.30 v.v. Kainos: \$5—\$2. Vaidinimą rengia Moralinio Apsiginklavimo Armija, kovojanti prieš materialistines idėjas. Teatro grupė yra atvykusi iš Londono ir kurį laiką gastoliavo Montrealyje.

Rochester, N.Y.

Motinos Dienos minėjimą rengia LB apylinkės valdyba gegužės 11 d., šeštadienio vakare, šv. Jurgio parapijos salėje. Svečias iš Kamos pakviestas kalbėtoju. Meninė programą išpildys mokiniai. Po meninės programos — šokiai. Rengėjai laukia gausaus tautiečių dalyvavimo.

TAUPYK IR SKOLINKIS

Savo Kredito Kooperatyve "LITAS"

Adresas: 1465 De Seve Street, Montreal 20, P.Q., tel. 766-5827
Santauks apdraustas vienu milijonu dolerių. Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santauks iki \$2000 išmokamas dviguba suma. Už depozitą mokama 4% už šerų — 4.25%. Už asmeninės paskolas imama 7.6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6.5%. Pigus paskolų draudimas skolinčio mirties ir invalidumo atvejais.
BANKAS VEIKIA: 1465 De Seve: sekmadieniais nuo 10.30 iki 1 val